

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:
 Egy évre ... 36 kor.
 Fél évre ... 18 kor.
 Egy negyed évre 9 kor.
 Egy hóra ... 8 kor.

Nyilttári közlemények
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlítő
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Hésvány-
 Terasz.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
 Stauber József.

Péntek, június 29.

A munkásokért.

Néhány hét múlva megtudjuk, hogy mit fizetett az áldott magyar föld, hogy mennyire teljesítette forró óhajainkat a magyarok hatalmas istene. Talán már július végére betakarítják a termés nagy részét és a valóságban is megkezdődhetik a gabona szétosztása. A kormány már papíron elvégezte a szétosztás munkáját. Egyértelműleg megállapították a szakkörök, hogy ez a kormány sem alkotott tökéletes művet a termés felhasználásáról szóló rendeletének kiadásával; a földművelésügyi miniszter már ki is jelentette, hogy hajlandó megfolytozni a termés-rendeletet. Erre határozottan szükség is van.

A rendelet megengedi, hogy akinek megvan az anyagi ereje, egész esztendőre elláthassa magát. Személyenként havonta tizenkét kilogramm búzát szabad beszerezni, ami megfelel tíz kilogramm lisztnek. Ellenben az, aki a hatóság ellátására szorult, személyenként csak 7 kilogramm lisztet kaphat havonta. Ugy-e az első pillanatban hihetetlenül hangzik ez? Pedig élő valóság. Akinak elég pénze van, annak több kenyeret szabad enni, mint annak a szegény munkásnak, aki egyik napról a másik napra él és nem tudja magát egész esztendőre ellátni.

Hát ez így sehogy sincs jól. Ezt jóvá kell tenni. A városok vezetői ne engedjék meg, hogy a szegény ember bűnhődjön a nagyok rövidlátása miatt. Hogyan várjunk a munkástól szorgalmat, kitartást és önfeláldozást, ha azt látja, hogy őt a szegénységért megbüntetik, ugyanakkor pedig előnyben részesítik a vagyonos osztályokat?! A munkásnak sokkal inkább szüksége van a havi tíz kilogramm lisztre, mert nehéz testi munkát végez s pénze sincs ahhoz, hogy drága kenyérpótló eledellekkel táplálja magát. Aki jó anyagi viszonyok között van, az könnyebben tudja nélkülözni a kenyeret, mert azt más élelmiszerekkel helyettesítheti.

Arad város vezetőségére háramlik most az a valóban szép szociális feladat, hogy megvédje Aradon a szegény embereket. Ilyen kérdésekben nem szabad szükmarkunak lenni és ha kell, áldozatot is hozhat a város a saját polgáraiért. Arad vezetősége sürgősen hívja össze tanácskozássra az ipari vállalatok vezetőit és közös megállapodással, ha szükséges, ez utóbbiak áldozatkészségével gondoskodjanak a dolgozó munkások kenyeréről. Arad szerezzé be a szük-

séges gabonát minden szerény viszonyok között élő polgára helyett, hogy legalább az így előlegezett kenyérből lakhassanak jól azok, akik érettünk verejtékeznek. De nemcsak a kenyér beszerzéséről kell a város-

nak gondoskodni, hanem a fáról, a szénről, és minden fontos szükségletéről. Ha már felülről hangzatos jelszavakat kapunk, akkor kapják meg a munkások azt is, amitől a gyomor telik meg.

A volt pénzügyminiszter támadja a kormányt.

A tegnapi tüntetések utójátéka. — A képviselőház ülése.

— Az Arad. Közlöny tudósítójától. —

Ma korán ébredt a képviselőház. Egy a baloldali, mint a jobboldali folyosón már tíz óra előtt nagy számmal gyűltek össze a képviselők és természetesen a tegnapi este történetéről beszéltek. Ez volt a kizárólagos beszéd tárgy. A munkapárton látható izgalommal tárgyalták a történeteket. Arról beszéltek, hogy Berzeviczy, Pál Alfréd és még néhányan komoly életveszedelemben forogtak. A baloldalon az a vélemény, hogy a történetekért a rendőrség felelős, a mely nem vonult fel kellő készenléttel és nem lépett közbe, a mikor a sühancok garázdálkodásának elejét kellett volna venni. Negyed tizenegy óra körül érkezett a Házba Apponyi Albert gróf, a kit a Károlyipárti képviselők arra kértek, hogy ha a munkapárt részéről napirend előtt felszólalának, az ellenzék részéről Barabás Béla szólaljon fel. Később megérkezett Ugron Gábor belügyminiszter, Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter és Palugyay Mór belügyi államtitkár és tanácskozássra vonultak vissza. Míg a tanácskozás folyt, a folyosón mind izgalmasabb lett a hangulat.

A munkapárton Teleszky János volt pénzügyminiszter tartotta szóval a képviselőket. Közben megkérték Szász Károly alelnököt, hogy ne nyissa meg addig a Ház ülést, amíg Tisza István gróf meg nem érkezik. Sándor János volt belügyminiszter telefonon felhívta Tiszát Kovácsiban, hogy haladéktalanul jöjjön be a Házba. Tisza azt üzenté, hogy indul és be fog jönni. Közben a miniszteri konferencia véget ért. Ugron Gábor belügyminiszter a baloldali folyosóra jött és a hozzá intézett kérdésközlésekre így felelt:

— A munkásság nem bűnös a tegnapi történetekben. A munkásokat teljes eréllyel és tiszta lelkiismerettel meg kell, hogy védelmezzük. Ami a dolog rendőrségi részét illeti, az máris elintéztnek tekinthető.

Szász Károly alelnök Ugronhoz sietett és közölte vele, hogy a munkapárt részéről Teleszky János napirend előtti felszólalásra jelentkezett, a tegnapi esti tüntetések dolgában. Ez a hír nem hatott meglepetésszerűen, mert a baloldalon bizonyosnak tartották, hogy Tisza vagy Teleszky felfog szólalni.

Nagy elégtétellel vették tudomásul a baloldalon, hogy Boda Dezsőt felmentették állásától. Már két nappal ezelőtt is meginterpellálták a folyosón Esterházy miniszterelnököt Boda miatt és figyelmeztették, hogy ő nem alkalmas arra, hogy az új napim alatt Budapest főkapitánya legyen.

Ugron belügyminiszter már korán reggel telefonon felhívta a Bécsben időző miniszterelnököt és elmondta a történet eseményeket. Negyed tizenkettőkor a baloldali folyosóra Barabás Béla hangzott a baloldali képviselő a keresztfolyosón beszéreglettek és onnan néztek, hogy a munkapárti képviselők a bejáró ajtó felé tömültek és néztek. A Károlyipárt tagjai, a kik egy absztrahált tanácskozással, átkialtották:

— Bodát éljenzik?

A munkapártiak visszakiáltották:

— Nem Bodát, hanem Tiszát!

Valóban Tisza érkezett meg. Rögtön körülfogták és megmondták, hogy Teleszkyt szemelték ki a napirend előtti felszólalásra. Tisza azt mondta: Nagyon helyes. Ekkor előállott a munkapárt titkára és egy sárga táskából csavarokat, kisebb kődarabokat és repeszdarabokat vett elő és mutatta Tiszának, hogy ezeket dobták fel tegnap a munkapárton. Teleszky hátrafordult a képviselők felé és így szólt:

— Evidens dolog, hogy szervezett támadás történt ellenünk.

Szász Károly odalépett a csoporthoz és azt mondta, hogy fontos, hogy nyugodtan hallgassák meg a szónokokat. Tisza erre azt mondta:

— Magától értetődik, de nem hagyjuk magunkat terrorizálni.

Végre féltizenkettőkor megszólaltak a eszgetyűk és a képviselők mind a két oldalról besereglettek az ülésterembe.

Az ülés.

A Ház mai ülést féltizenkét órakor nyitotta meg Szász Károly alelnök. Bejelentette Beöthy Pálnak az elnöki tisztségről való lemondását. Szász Pál jegyző felolvassa Beöthy levelét, a melyben közönyt mond azért a megtisztelő támogatásért, a melyben a Ház ugy elnöki, mint alelnöki minőségében őt részesítette és bejelenti, hogy az elnöki tisztről lemond. (Eljenzés a munkapárton.)

Beöthy Pál elnök lemondása.

Szász Károly: Tisztelt Ház! Beöthy Pál mástól évi alelnökség után, 1913 júniusában elnökké választatván, négy évig töltötte be az ország első választott közjogi méltóságának helyét. Azután a háború kitörésekor azok között volt, akik a hazafiúság érzetétől hevitve és szívüket követve, elsőkül siettek a haza fegyveres védelmére.

A múlt év őszén az ülésszak befejezésekor már gyengélkedő állapotban volt, de a katonai kötelességteljesítés alól kitérni akkor sem akarván, ismét visszatért a haza területére és ott súlyosabb természetű betegséget kapott. Hála a Gondviselésnek, egészségi állapota azóta teljes,

javulásnak indult, annyira azonban nem erősödhetett meg, hogy az elnöki széket újból elfoglalhassa. Most a megváltozott politikai helyzetben — mint már multkor is kijelentettük — az egész elnökség elhatározta lemondását. Beöthy elnök ur a magaét forma szerint is benyújtotta.

Azt gondolom, hogy nemcsak azok, akik vele egy politikai hitvalláson voltak, hanem, akik vele a politika terén szembenállottak, bizonyára átérzik és vallják, hogy Beöthy Pál elnöki működése alatt mindig egész embernek, talpig férfinak mutatkozott. Kérem a t. Házat, hogy Beöthy Pál lemondását az elnöki tisztről tudomásul venni sziveskedjék. (Eljenzés a munkapárton.)

Az elnök jelenti, hogy a miniszterelnök átiratot intézett hozzá, amelyben a királynak azt a kívánságát tolmácsolja, hogy július elsején Magyarország összes diplomáiban a háború dícsőséges befejezéséért, valamint a küszöbön lévő aratás sikeréért istentiszteletet tartassanak. A budavári koronázó Mátyás-templomban is lesz ilyen istentisztelet.

Teleszky a tegnapi tüntetésről.

Teleszky János napirend előtt felszólalt. Ha a kormány nem mutatkozik elég erősnek, hogy a polgárság nyugalmit, személyi és vagyonbiztonságát megőrizze, akkor az ellenzéknek kötelessége, hogy ezt az országgyűlésen szóvá tegye. A rend fenntartása minden kormány első feladata.

Mindig így van ez, de különösen így van háborúban s ezért kénytelen a kormány a háborúban olyan kivételes intézkedéseket tenni, amelyekhez béke idején nem nyúl, de amelyek a rend fenntartásának fokozott biztosítására szükségesek. Ide tartozik a gyülekezési és a sajtószabadság korlátozása. Három esztendőn át hallottuk a mostani kormánypárttól, hogy mi szükségtelenül alkalmaztuk azokat a korlátokat, a tegnapi nap azt mutatta, hogy nekünk volt igazunk.

A tegnapi nap fényesen igazolt bennünket. A nagytömegek, amelyeket hamis jelszavakkal vezetnek felre... (Nagy zaj a baloldalon, felkiáltások: A választói jog nem hamis jelszó!) ...a munkapárt három háborús évi kormányzása alatt a tegnapihoz hasonló események nem fordultak elő. És míg a kormány bejelenti, hogy a sajtószabadság kérdésében más álláspontot fog elfoglalni, mint mi, tegnap azt láttuk, hogy a kormány másképp kezelte a gyülekezési szabadságot, mint mi, de nagyon kifogás alá eső módon kezelte a cenzurát.

A cenzura tegnap is működött és a sajtóalbizottság kiadott egy utasítást, hogy mit írjanak a lapok az eseményekről. A munkapárti kormány a sajtóalbizottsághoz intézett utasításaiban valótlanosságokat sohasem mondott. Tegnap ez történt. Az volt az utasításban, hogy a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekedetek egyáltalán nem követték el.

Ezt a mondatot egyáltalán alá nem írta. (Vázeonyi kérdőleg odatordul minisztertársához, hogy ki adta ki ezt az utasítást: a sajtóalbizottság a kormány orgánuma és kormány orgánumért a kormány tartozik viselni a felelősséget. Ha a tisztelt igazságügyminiszter ur nem tud ennek a kommunikének a kiadásáról, ez éppoly hiba, mintha az ő hibájából történt volna a kiadása. Azt hirdették, hogy a sajtóval szemben más álláspontra helyezkednek, mint az előző kormány, úgy látszik azonban ez csak bejelentés volt, mert a cenzura továbbra is megmaradt. Ami a gyülekezési jogot illeti, készséggel elismerem, egészen más rendszert alkalmaznak, mint az előző kormány. Megengedtek tegnapra egy népgyűlést holott tudhatták volna az előzményekből, hogy milyen izzó hangulatban van a főváros.

Kovácsy Kálmán: Önök az okai az izgalomnak!

Huszár Károly: Önök provokálták!

Teleszky János: ...amelynek létezéséről önök jobban lehettek informálva. Hiszen ennek a dolognak a folyása önökhöz közelebb van. Aki a nép lelkét ismeri, annak matematikai pontossággal kellett volna előre látni, hogy azok a következmények állnak fenn, amelyek tényleg bekövetkeztek. A felelősséget ezért a kormánynak teljes mértékben viselni kell. Tiltakozik az ellen a hang ellen, a hogyan ezt a népgyűlést összehívták, a hogy a népgyűlés vezérszónokai megokolták az összehívást. Nem lehet bennünket úgy odaállítani, mint akik nem akarunk jogot adni a munkásoknak. Arra a perfidiára pedig, hogy a kormányt támogató sajtó egyrésze és remélem hogy ettől a kormány teljesen távol áll, a tegnapi zavargásokat úgy tünteti fel, mintha az a munkapárt ellentüntetése lett volna, arra nem is válaszolok. A sajtó, amely teljes joggal arrogálja magának azt a szerepet, hogy a népet vezesse és tanítsa, perfid, kiesinyes és tiltott eszközökkel nem dolgozhatik.

E szavakra a baloldalon és a szélső baloldalon igen nagy felháborodás tört ki.

Zlinszky István ezeket kiáltja Teleszky felé: Ne bántsa a magyar sajtót. A magyar sajtó mindig hazafiasan viselkedett. Kis ember maga ahhoz, hogy a magyar sajtót bántsa.

Elnök nem képes a nagy zajban rendet teremteni. Hiába rázza a csengőt, a baloldalon a lármája nem szűnik meg.

Zlinszky István ismét ezt kiáltja Teleszkynek: Nem hatalmaztak fel, hogy megvédjem a magyar sajtót, de visszautasítom a vádat! Ostobaság, amit beszél.

Az elnök rendreutasítja Zlinszkyt.

Szmrecsányi György: Teleszkyt tessék rendreutasítani!

Teleszky János folytatja beszédét és a következőket mondja: Felajánlom, hogy válaszunk zsűrit, amelynek gróf Apponyi legyen az elnöke és ez döntson, hogy megsértettem-e a magyar sajtót. Két lap már két nappal ezelőtt bejelentette, hogy abban az esetben, ha a munkapárt terrorisztikus eszközökkel folytatja a küzdelmet, akkor más eszközök fognak következni. Felkéri végül a kormányt, gondoskodjék róla, hogy a jövőben hasonló esetek ne forduljanak elő.

A belügyminiszter válasza.

Ugron Gábor belügyminiszter a következő felszólaló, aki ezekkel kezdi a beszédét: Végtelenül sajnálom, hogy amikor először van alkalmam erről a helyről a tisztelt Házhoz beszélni, akkor ilyen szomorú, kellemetlen incidensből kifolyólag kell ezt megtennem. A miniszterelnök ur nevében, akit igen fontos államügyek tartanak távol, bátor vagyok a következő nyilatkozatot tenni: Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy teljesen egyetértek Teleszky János képviselő urnak azzal az álláspontjával, hogy az új kormánynak és minden kormánynak kötelessége az állampolgárok személyi és vagyonbiztonságát megvédelmezni és ezért a kormánynak ezekért teljesen felelősséget kell vállalni. Ezek után áttérek a tegnap esti események ismertetésére. Tegnap a délutáni órákban jutott hivatalosan tudomásomra, hogy a gyárakban és a műhelyekben röpcédulákat osztogatnak, amelyeknek tartalmát ismerjük és amelyek nem népgyűlést hívnak össze, hanem amelyek egész egyszerűen tüntetést szerveztek elsősorban a munkapárt ellen. Amikor erről tudomást szereztem, én ugyanis szintén jól ismerem a munkásságnak izgatott hangulatát és miután nemcsak abban

látok veszedelmet, hanem az az érzésem is volt, hogy nagyobb tüntetés is származhatik ebből, különösen akkor, ha minden rendelkezésre álló karhatalmat nyomban felhasználunk. Nem lehet elfelejteni ugyanis, hogy a világháborúban a katonai erő igénybevételét igenis kerülni kell. Azzal a felszólítással szemben, hogy a munkásság a munkapárt előtt szervezzen tüntetést, hiba lett volna minden rendelkezésre álló karhatalmat beállítani. Tegnap délután felkerestem a munkásság vezéreit és megkértem, hogy hassanak a munkásságra, hogy álljanak el ettől a tüntetéstől. Ők erre azt felelték, hogy most már ezt megakadályozni nem lehet. Ekkor azzal a kéréssel fordultam újra a munkások vezéreire, hogy tereljék be a népet a városháza udvarára, ahol a szervezett munkásság teljesen rendben tartsa meg a népgyűlést. Együttal megbízatást adtam a rendőrségnek, hogy az itt elmondandó beszédek csak addig tarthassanak, amíg az megengedhető. Az első mulasztást tehát az követte el, aki a rendőrség részéről a tüntetésnél meg volt bízva az ellenőrzéssel. Miután láttam, hogy az egész demonstráció csakis a munkapárt ellen irányul, elrendeltem, hogy a legerősebb kordonnal őrizték azt az utat, amely a munkapárt köréhez és a párt kapujához vezet. Az egész utvonatra megfelelő számú rendőrlégénységet vezényeltem ki. A belügyi államtitkár hét óra tíz perckor oda ment ellenőrizendő, hogy foganatosították-e az intézkedéseket és ekkor konstataulta, hogy bár már hat órakor gyülekeztek a munkások, fél nyolc órakor még a rendőrlégénységből egy szál sem volt a kirendelt helyen. Erre vonatkozólag felelősségre vontam a rendőrkapitányt, aki azt mondta, hogy a rendőrlégénység el volt bujtatva a Nemzeti Színház udvarán. Amíg a tömeg agresszív nem lépett fel, addig nem tartotta szükségesnek a beavatkozást. A rendelkezés ezzel szemben az volt, hogy az utat mindenképpen biztosítsák és a végrehajtás nem így történt. A városháza népgyűlésen tizenkét-tizenöt ezer ember vett részt, akik a népgyűlés végeztével a legnagyobb rendben eltávoztak. A Károly király-úton kétezer ember állott. Ezekből a kirendelt háromszáz gyalogos rendőr és hatvan lovas rendőr órákon át nem volt képes megtisztítani az utat. — A tömeg a Rákóczi-ut felé vette útját.

(Amint a belügyminiszter ezeket mondja Pongrácz János gróf munkapárti képviselő a miniszter asztalához megy, és egy csomagban eléje teszi azokat, a köveket amelyekkel tegnap este a munkapárt ablakait bevették.)

A tömeg elindult a Budapesti Hírlap felé és utjában módjában állott ezeknek az embereknek hogy elkövessék azokat a cselekedeteket, amelyeket a képviselő ur felemlített. A magam szemével láttam, ezeket a fosztogatásokat tíz-tizenöt emberből álló csoportok követték el késő éjjeli órákig.

Huszár Károly: Az egész Rákóczi-úton egyetlen rendőr sem volt!

Ugron Gábor belügyminiszter: Ez a tömeg a szervezett munkásság vezetése alól kikerült fiatalság volt, és a rendőrség szerint ebben a felvonulásban csakis fiatal gyerkőcök vettek részt. — En ezért mindenképpen a főkapitány urat tettem felelőssé és ma felelősségre is vontam őt.

Ozobor László: Kidobják a kanapét!

Ugron Gábor: Konstatalem, hogy mindazokat az intézkedéseket, amelyeket mi a munkások felvonulására tettünk, hogy a lehető legtapintatosabban elkerüljük a veszélyt és hogy elálljunk a készenlétben lévő katonaság igénybevételétől, nem hajtották végre. A főkapitány ur rendelkezésemre bocsájította állását

és én öt állása alól nyomban fel is mentettem. Ezzel a jó példával kezdem meg annak megállapítását, hogy ki nem teljesítette kötelességét. Együttal elrendeltem minden okozott kár lelkiismeretes felvételét. Vizsgálatot indítottam a rablók ellen és a bűnös egyénekek szemben a leg súlyosabb büntetést kívánom alkalmaztatni, hogy elmenjen a kedvük attól, hogy a tömeget a világháború közepette ilyen módon felizgassák. Ennek a kormánynak gondja lesz arra, hogy véleményét szabadon nyilváníthassa bárki minden terrorizmussal szemben és én innen e helyről felhívom a munkásságot, hogy ne adjon alkalmat feleslegesen tényezők és a munkásságtól elűtő ekzisztenciák garázdálkodásának. Az ilyen esetek a szervezett munkásság törekvéseinek nem válnak hasznára és a presztízsnak csak árthatnak. De egyben fel kell hívnom a Ház minden egyes tagját, hogy kerüljön minden olyan törekvést, amely a népet izgathatja és amely provokálására ad alkalmat. Elsősorban mindnyájunk előtt egy érdek legyen: a haza érdeke! (Zajos helyeslés és taps a baloldalon és szórványosan a jobboldalon is.)

Ezután még **Teleszky János** félreértett szavait magyarázza helyre és áttérnek a napirend tárgyalására. Az indemnitást és a horvát pénzügyi egyezményt harmadik olvasás után is elfogadják.

Az elnök javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését kedden, július 3-án tartsa délután három órakor. Annak napirendjére az elnöki állás választás utján való betöltését tűzze ki.

A Ház ilyen értelemben határoz és ezzel az ülés véget ért.

Nagy zsákmány az olasz fronton.

(52 géppuska, 7 ágyú, 2000 fegyver. — Heyrowsky két repülőgépet lőtt le.)

Budapest, június 28. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

A galíciai arcvonalszakaszon a Dnyesztertől északra az ellenséges tüzértség tartósan élénk tevékenységet fejtett ki, felderítő osztagai több helyen eredménytelenül kísérelték meg, hogy előre jussanak. Néhány sikeres légi harcot vívtunk.

Olasz harctér:

A jelentett foglyokon kívül a Monte Ortigare visszafoglalása alkalmával 52 géppuskát, 2 aknavetőt, 7 ágyút és 2000 fegyvert zsákmányoltunk. Heyrowsky kapitány e hó 25-én a Wippach völgy felett lelőtt két repülőgépet.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aradi tisztek vaskeresztje. A király méltóztatott legkegyelmesebben megengedni, hogy **Farkas József** 33. gyalogezredbeli és **Héjas József** 28. tábori vadászszázaléjbeli hadnagyok a német császár által nekik adományozott vaskereszt 2. osztályát elfogadhasák és viselhessek.

Kitüntetett aradi tisz. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a 33. gy. ezred tartalékos főhadnagyának, dr. **Kelemen Gábornak** az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a katonai érdemkereszt harmadik osztályát adományozta a hadi-

ékitményekkel és a kardokkal. Dr. **Kelemen Gábor** polgári életében ügyvéd Aradon és a háború első napja óta teljesít szolgálatot.

Boda Dezső főkapitányt felmentették állásától.

Sándor rendőrtanácsos a rendőrség ideiglenes vezetője.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Boda Dezső főkapitány ma reggel 9 órakor megjelent a belügyminiszteriumban **Ugron Gábor** belügyminiszternél és részletesen referált a tegnapi este történetéről. A referátum után a főkapitány a belügyminiszternek állását rendelkezésére bocsátotta. **Ugron Gábor** belügyminiszter a főkapitány lemondását azonnal elfogadta. A belügyminiszter a rendőrség ideiglenes vezetésével **Sándor László dr.** rendőrtanácsost bizta meg.

Boda Dezső budapesti rendőrfőkapitány ma egy újságírónak a következőket mondotta:

— Az új belügyminiszternek. **Ugron Gábornak** bejelentettem lemondásomat és kértem, hogy a felmentésem mielőbb történjen. A miniszter lemondásomat elfogadta és közzétette, hogy felmentésem már holnap megtörténik. A tegnapi este történetem után kötelességem volt ez, egyedül én vagyok a hibás. Mindenért én vagyok a hibás, még azért is, hogy régóta nem esett az eső. Most tehát levontam a rekonvenciákat. Úr voltam egész életemben és igazi úr a történetek után nem tehet mást. 33 esztendői becsületos szolgálat után távozom a közpályáról, hiszen egészségi állapotom már ugyanis nagyon megkívánja a pihenést. Meg kell azonban jegyeznem, minden intézkedést megtettem, hogy a tegnapi történeteket meg lehessen akadályozni.

— És a végrehajtás? — kérdezte az újságíró.

— Ezt talán **Sándor László** mondhatná meg, mert ő volt a rendőrség kirendeltségének parancsnoka. A rendőrség utasítva volt, hogy a legtapintatosabban járjon el, sőt a belügyminiszteriumi államtitkár a színhelyen utasította **Sándor** tanácsost és azt mondta, hogy csak szelid eszközökkel szabad megakadályozni a tüntetés elfajulását, de egy esőpp vérnek sem szabad folyni. Én tehát félreállok, mert nem tudunk együtt dolgozni. Utódom **Sándor László**, a tegnapi tüntetéshez kivezényelt rendőrcsapatok parancsnoka.

Sándor László évtizedek óta működik a budapesti rendőrségen; a legnehezebb bűnügyekben reá bízák a nyomozást.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma délután a főkapitányságon sorban jelentkeztek azok a megkárosult kereskedők, akiknek kirakatait a tüntetők tegnap este beverték és kifosztották. Eddig husz kereskedő jelent meg a rendőrségen és ezekkel jegyzőkönyvet vettek fel a kár nagyságáról. Többek között a **Közuti Villamos Vasút** is bejelentette, hogy a tegnapi tüntetés alkalmával ötvenezer korona kár érte a társaságot. A tüntetéssel okozott károkat hozzávetőleg **méltésmillió** koronára becsülik, de valószínű, hogy ez az összeg túlzott. A kár felbecsülésére kiküldött bizottság alapos és gondos munkát végez, nehogy visszaélés történhessen. Minden kárt a kormány fog viselni. A kár egy része azonban esetleg a biztosító társaságok révén megtérül. — A kirakatokat egyelőre nem lehet pótolni, mert nincs elég üveg. Külföldről most nem lehet üveget importálni és valószínűleg hónapokig is el fog tartani, amíg a kirakatokat kinyithatják.

A képviselőház mai ülésén elhangzottakkal szemben a cenzura tegnapi működéséről illetékes helyen kijelentették, hogy **Vázsonyi Vilmos** igazságügyminiszter még nem adta ki a cenzura korlátozásáról szóló rendeletét, mivel annak előbb minisztertanács elé kell kerülnie. A cenzorokat az igazságügyminiszter, — a nyilvánosság előtt tett kijelentése értelmében, — csupán utasította, hogy működésüket csak a hadiérdekek szem előtt tartására terjesszék ki. Amennyiben a tegnapi tüntetéssel kapcsolatban ennek tullepése történt volna, az igazságügyminiszter gondoskodni fog arról, hogy ilyesmi többé elő ne fordulhasson.

Politikai hírek.

[A magyar bírák halála. — Az új főispánok. — A miniszterelnök Bécsben. — A delegációk összehívása. — **Beöthy Pál** lemondása.]

— (Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Politikai Híradó jelenti: A szatmári törvényszéki bírók **Nagy Vince** képviselő vezetésével küldöttségileg keresték fel **Vázsonyi Vilmos** igazságügyminisztert, aki **Grecsák Károly** államtitkár társaságában fogadta őket. A küldöttség vezetője üdvözölte **Vázsonyit** és a magyar bírói kar halálát tozvárosolta a bírói kar függetlenségének és anyagi helyzetének javítására irányuló tevékenységéért. Az igazságügyminiszter hosszú beszédben köszönte meg a bizalmat.

Budapest. A Magyarország értesítője szerint legközelebb a következőket fogják főispánokká kinevezni:

Czirák József gróf nagybirtos: Sopron, **Pogány Béla** volt alispán: Hunyad, **Kelemen Béla** országgyűlési képviselő: Szeged város, **Király Aladár** alispán: Háromszék, **Botlik József** főjegyző: Borsód, **Bosnyák Géza** képviselő: Zala, **Ugron Andor** Beszterecenaszód, **Csuhá István** képviselő: Ung, **Putnoki Mór** gróf: Gömör és **Morvai Zoltán dr.** főszolgabíró: Ugocsa.

Bécs. **Esterházy** miniszterelnök ma reggel fél 8 órakor Bécsbe érkezett, hogy kihallgatáson jelentést tegyen a királynak a magyar politikai helyzetről. Mint a Budapesti Tudósító jelenti a király ma nem fogadhatta **Esterházyt**, másnemi elfoglaltsága miatt. Így a kihallgatás holnapra marad, amikor a miniszterelnök a horvátokkal való tárgyalásairól és a báni állás betöltéséről is jelentést tesz az uralkodónak. **Esterházy** ma délután a király személye körüli miniszterium palotájában hosszabb megbeszélést folytatott **Bathányival**, azután a német nagykövetet kereste föl.

Bécs. Irányadó helyről közlik: A delegációkat július 17-én hívják egybe. A tanácskozások ezuttal Bécsben lesznek. A közös miniszteriumok hat hónapi indemnitást fognak kérni. Azt hiszik, hogy a javaslat letárgyalása 12—14 ülésen megtörténik. Később ősszel új delegációk lesznek Budapesten.

Budapest. **Beöthy Pál** a képviselőház elnöke, ma levélben bejelentette lemondását, egyúttal köszönetet mondva a háznak a legválságosabb időben való kitüntető támogatásért.

Budapest. **Andrássy Gyula** gróf a Magyar Hírlapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a tegnapi események az idegesség következményei, mely a nemzetet elfogta most, amikor a választójog a közvetlen megválasztás stádiumába lépett. Mindazonáltal nem szabad megismétlődni a tegnapi történeteknek, amelyet maga a szociáldemokrata párt is elítél.

Tudakozódás a hadbavonult katonák után.

— Általános tájékoztató foglyokról, sebesültekről, elesettekről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hadbavonult, beteg, megsebesült és elesett, az osztrák-magyar haderőhöz tartozó, valamint a szövetséges haderőhöz tartozó és ausztriai vagy magyarországi kórházban ápolat katonákról a hozzátartozóknak ingyen felvilágosítás: a Magyar Vöröskereszt-Tudósító irodája (Budapest, IV., Váci-utca 38.)

Eltűnt katonák után nyomozás. A csapat-testek útján, valamint a legszélesebb körben a katonai nyomozó jegyzék útján a Magyar Vöröskereszt-Tudósító irodája (Budapest, Váci-utca 38.)

Harcéren vagy ellenséges országokban eltemetett katonák nyughelyének nyilvántartása. A Magyar Vöröskereszt-Tudósító irodája (Budapest IV. Váci-utca 38.)

Jogsegély a hadbavonult hozzátartozóinak. Magyar Vöröskereszt-Tudósító irodája (Budapest IV. Váci-utca 38.)

Magyar Vöröskereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal Vezetősége: (Budapest IX. Üllői-ut 1. szám.)

Tudakozódás a Hadifoglyok után.

A hadifoglyok hollétének kikutatására szűrés és adatok felvétele. A hadifoglyok ismert tartózkodási helyeinek szóbeli bejelentése. A hadifoglyokkal való levelezésre használandó levelező lapok árusítása: Magyar Vöröskereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító hivatal (Budapest, IX. Üllői-ut 1. sz.)

Hadifoglyok hozzátartozóinak kiértesítése: A rendelkezésre bocsátott hivatalos adatok alapján: Magyar Vörös Kereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító hivatal (Budapest, IV., Mehmed szultán-ut 1. sz.)

Pénzküldemények közvetítése hadifoglyok és internáltak részére:

Magyar-Vörös Kereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal Pénztári csoportja: (Budapest, IX., Ráday-utca 16. I. emelet.)

Könyvküldés hadifoglyoknak: Magyar Vörös Kereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal: (Budapest, IV., Mehmed szultán-ut 1.)

Csomagküldés, hadifoglyoknak: Magyar Vörös Kereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal: (Budapest, IX., Üllői-ut 1. földszint 1.)

Levelező-lapok hadifoglyok részére: Magyar Vöröskereszt Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal (Budapest, IX. Üllői-ut 28.)

Segélyező Hivatal a hadban rokkant és hadban elesett harcosok családtagjai részére: Pénzügyi segélykiosztás. Közbenjárás a hadbavonultak hozzátartozói részére megállapítandó államsegély ügyében. A Magyar Vöröskereszt Igazgatósága (Budapest, I., Disztér 1.)

A Magyar Vöröskereszt Zander Intézete: Az Erzsébet egyleti tartalékkórházban (Budapest, I., Györi-ut 17. szám.)

Tüdőbeteg tiszték és legénységi állománybeliek elhelyezése: Erzsébet szanatórium, mint Vöröskereszt kiegészítő kórházban (Budakeszi.) Elhelyezés csupán a Vörös Kereszt Igazgatóságánál (Budapest, I. Vár. Disztér 1.) kérelmezhető és pedig tiszti-állománybeliek az illetékes térparanomság útján előterjesztett kérelmekre, legénységi állománybeliek az ápolást eszközöző kórház vezetőségének előterjesztésére helyezhetők el. Mellékletül orvosi bizonyítvány és annak igazolása igényeltetik, hogy az elhelyezendő betegsége az ellenség előtt teljesített szolgálatban keletkezett, vagy rosszabbodott.

Bél- és gyomorhajos tiszték és legénységi állománybeliek elhelyezése: Koritnicai gyógyfürdőben berendezett Vöröskereszt kiegészítő kórházban a kassai os. és kir. katonai parancsnokság útján.

M. kir. Hadigondozó Hivatal Budapest, VI., Vilmos császár-ut 37. sz. (Rokkant ügyek.) Központi ügyek, utókezelési ügyek, különleges gyógyintézetek, rokkant iskolák, művégtag műhelyek szervezése és igazgatása, ezeknek az intézeteknek személyi és gazdasági ügyei, valamint a tuberkulózis elleni küzdelem összes mozgalmái.

A rokkantak behívása, elbocsátása és szabadságolása. Statisztika.

A hadisérültek, hadi özvegyek és hadiárvák járandóságai ügyeiben közbenjárás.

Hadi özvegyek és árvák általános gondozása. Hatóságok, egyesületek és magánosok megkereséseire elválaszolás és felvilágosítások adása. Hadi özvegyek és árvák javára egyleti, gyűjtési és alapítványi ügyek, valamint társadalmi mozgalmak nyilvántartás útján való ellenőrzése és irányítása. A hadiárvák statisztikája és nyilvántartása; hadiözvegyek és árvák részére munkaközvetítés a hadigondozó hivatal rendelkezésére álló alapokból hadi özvegyek és árvák segélyezése.

Gazdasági ügyek. Munkaközvetítés. A rokkantak kertés házai, mezőgazdasági ingatlanok és ipari támogatás. Kereseti helyek és műhelyek, felszerelési műhelyek, rokkant biztosítás.

A német nehéz ütegek bombázták Dünkirchent.

— Jelentékeny angol veszteség Arrasnál. —

Berlin, június 28. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harotér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Messzehordó nehéz ütegeink tegnap megfigyelt hatással lötték Dünkirchen angol- és francia kikötővárat. Több hajó gyorsan kifutott. Visszonszól az ellenség tűz alá vette Ostendét. Katonai kár nem történt. A tengerpart mentén fekvő angol árkokban tüzésünk és aknavetőink tüzelése erős rombolást végzett. Csendes délelőtt után estefele a Flandriai és Artois arcvonal egyes szakaszain a tüztevékenység meglehetősen hevességet ért el. Nieuporttól délkeletre rohamosapataink elfogtak egy belga őrséget. Hoggenél kudarcot vallott egy ellenséges felderítő előretörés. A Cambrai Arras arcvonaltól délre az angolok, miközben westfalai és rajnai csapatok megüsztitottak egy árkot, foglyokban és halottakban jelentékeny veszteséget szenvedtek. St.-Quentinől északra fekvő állásaink előterében őrséink angol osztagokkal több kis ütközetet vívtak.

A német trónörökös hadcsoportja:

Az Aisnetől északra, Reimstől északra és a Champagne nyugati részében egyes helyeken élénk tüzési harcok folytak.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

A Hartmannsweilerkopfon egy württembergi ezred felderítői betörték a franciák árkaiba és több foglyot ejtettek.

Keleti harotér:

Keletgaliciai fronton élénk tüztevékenység tart.

Macedóniai harotér:

Nincs lényeges esemény. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A főrendiház elfogadta az indemnitást.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A főrendiház ma délután Hadik Barkóczy Endre gróf elnöklésével ülést tartott, amelyen az indemnitási javaslatot tárgyalta.

A vitát Gratz Gusztáv dr. pénzügyminiszter vezette be, aki részletesen kifejtette a kormány programját és az indemnitásban levő intézkedéseket.

Az első szónok Festetics Sándor, aki mint repülő százados működik a fronton, ahol számos kitüntetést kapott. Kijelentette, hogy a háboru alatt megtanulta a magyar népet még jobban becsülni, mint a háboru előtt, azért a választójog radikális kiterjesztése mellett foglal állást. Kijelentette, hogy a magyar nép őt a születésénél fogva alkotmányos tényezővé tette és ezt meg kell hálálni azzal, hogy ennek a magyar népek, amelynek fiai olyan nagyszerűen és annyira hősiessé viselkedtek, az összes jogokat megadják.

Desseffy Emil gróf szintén a választójog kiterjesztése mellett foglal állást.

Zelénski Róbert gróf hevesen támadja a kormányt és a választójogi akciót. Az egész csakis a demagógia eszköze és ezzel akarják félrevezetni a népet. Nem kell demokrácia egy olyan országban, ahol egy olyan szerény izraelita, mint Vázsonyi Vilmos, miniszter lett. A magyar nép szintén nem akar választójogot.

Szapáry László gróf szintén a radikális választójog mellett száll sikkra.

Majláth József gróf kijelenti, hogy szintén kívánja a választójog kiterjesztését, de bizonyos nemzeti garanciák szükségesek.

A választójog ellen foglalt állást Ráday Gedeon gróf is, aki kifejti, hogy a magyar nép soha nem akart radikális választójogot.

Apponyi Albert gróf szóalt fel ezután és hosszabb beszédben foglalkozott az ellenérvekkel. Kijelenti, hogy Zelénski és Ráday grófok apró szurásaira, amelyek nem méltók a mai időkhez, nem akar megjegyzéseket tenni és csak komoly argumentumokkal kíván foglalkozni.

Lehetségesnek tartja, hogy a magyar paraszt nem kíván választójogot, mert nem akarja, hogy a bérese is olyan joggal bírjon, mint ő. Nagyra becsüli a magyar paraszt kiváló erényeit, de a parasztgóg nem egy erény, hanem eltekintendő tulajdonság és igyekezni kell, hogy a parasztságot ettől a tulajdonságától megszabadítsák. Harminc év óta képvisel egy kerületet, amelynek nagy része gazdákból áll. Az idők folyamán igyekezett a parasztságot meggyőzni arról, hogy ember és ember között jogokat illetőleg nincs különbség.

Örömeinek ad kifejezést, hogy a főrendiház tradícióihoz méltó szellem jutott ma kifejezésre. A legtöbb szónok a választójog kiterjesztése mellett emelte fel szavát és reméli, hogy amikor a választójogi reform a főrendiház elé kerül esetleg komoly kritikával, de nem leküzdhetetlen akadályokkal fog találkozni.

Ezután az indemnitási törvényjavaslatot egyhangulag elfogadta a főrendiház, melynek ülése ezzel véget ért.

A Romanul bünlajstroma.

Goldisék lapja hozzánk invitálta az oláh királyt. — Akiknek a vojvoda a megváltójuk.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Goldisék gyönyörű mákvirág társasága még mindig tagadja, hogy a *Romanul* című lapot hazafiatalan, ellenségeinknek tett hitvány szolgálata miatt tiltotta be a Tisza-kormány. Azt a vakmerő állítást merik megkockáztatni, hogy alantas belpolitikai okokra vezethető vissza a *Romanul* szájának betömése. Az ártatlanság fehér virágát tűzik gonosz indulatokkal takaró keblükre és zokognak az „üldöztetés” miatt. S a képmutatók azt hiszik, hogy ebben az országban van magyar ember, aki egyetlen siránkozó szavukat is elhiszi. Nem, *Romanul*-társaság, nem sikerül megtéveszteni a magyar közvéleményt, amely már eddig is állított alattomos messerkedősükön. Azt gondolják, hogy a radikálisus hamis jelszavattal el fogják terelni a figyelmet magyarságtelenes machinációkról. Igyekeznek:

Mai lapunkban már nyelvekkel dokumentáltuk: hogyan dolgozott a *Romanul* elítélők. Sajnos, nem tudjuk közölni mindama partifid, tendenciájú közleményeket, amelyeket Goldis Lászlóék lapjából a cenzura törölt. Ezek ma még hivatalos titkok. Hozzánk jutott azonban most olyan cikk, amely annak idején átcsuszott a cenzurán; e közlemény keretében a Goldis László vezércikke után következő veiben *Magyarországra invitálták Ferdinánd oláh királyt, akít megváltóként vártak*. A ver: 1915. év karácsonyára jelent meg. Károly román király tudvalevőleg 1914. év októberében halt meg; amíg ő élt, addig nem kellett tartani Oláhország árulásától, mihelyt azonban Ferdinánd vajda került a trónra, sejtteni lehetett a későbbi események bekövetkezését. Ferdinánd egész magatartása elárulta, hogy háborut tervez ellenük. S ezt a nekünk gyűlöletes oláh vajdát, a magyarság és a központi hatalmak legádázabb ellenségét hívogatta megváltóként hozzánk Goldisék *Romanulja*. Goldis László 1915. karácsonyára (1915. január 7-én) vezércikkét írt, amelynek egyik passzusa így szól:

... „És ezen a szent estén, az

énekeket és a csillagokból olvasó királyokat nélkülöző ezen a Karácsony estén, mi alázatosan gondolunk az Urra és érezzük a lelkünkben ébredezni és felé irányulni a mi életre vágyódó minden gondolatunkat. Menybeli atyánk, legyen meg a te akaratod, mi készek vagyunk a nagy áldozatra: — *jöjjön el a megváltás órája...*”

Költemény.

Írta: Rotica G.

*Es ha aanyi testvérünk van,
miért nem jönnek hozzánk?
hogy megszabadítsanak egyszer Uram,
a keserűségtől és kintől?*

*„Szép remény kell egy ifju
Vajda (Voda) és sok nagy
vagyakozás hozzá tölte
nemét...”*

*„Miért nem jön el a mi országunkba is,
hogy lassam lovom
és hogy földre borulva csokorjam
lovának patáját.”*

*„Hogy mondjam meg Vodának
mily töméntelen keserűségen
mentünk át, mióta nincs,
miként a könyvekben írva van
egy Voda-Imperat (Császár)
és jöjjön és válasszon a faluból
aanyi legényt, a mennyit akar,
mert mig csak ez maradt meg
nekünk: legények és grász a faluban.”*

Elképzelhető, hogy miket törölhetett a cenzura a *Romanul*-ból, ha ennek a versnek szabad volt megjelenni. S ezeket az oláh hősokeket akarják most keblükre ölteni a radikálisus magyar vezetők. Ugy látszik, Magyarországon minden lehetséges — megfelelő jelszavakkal: A *Bob herceg* című operettben mondják, hogy

Főherceg a roham élén.

(Egy érdekes ütközet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tüzes pompában ragyog a nap fenn a kék, szelíd felhőjű égboltozaton. Sugarai a csillagvillogó tengerre omlanak és a ringó hullámok milliószor tükrözik vissza képét. Odaát, a látóhatár másik végén, ahol ég, föld, tenger összetalálkozik, Triesztet látni a Hermadáról, olyan, mintha néhány vonallal odalehelték volna a nagy kékségre.

Messze széttáruul innen a boldogtalan vidék, amelyen tíz isonzói csata vére párolgott már azerte.

Velünk szemben — oly közel, hogy szinte kézzel elérnéd — Monfalcone fekszik. Agyuk rostává lótték. Az új városnak a tenger partján már csak büszke romjai vannak. Az óváros még aránylag jól járt, csak a tengerparttól valamelyest beljebb vonult, most szerényen hozzásimul a végső dombnyulványokhoz, amelyek az olasz alföldbe szögellnek. Maga az alföld olyan, mint egy bozótos kert homályos zöldben, amelyet az Isonzo széles selyemszalagja övez.

Az immár két esztendő isonzói harc terepét az olasz mélyföld felől — amennyire hermadai figyelőhelyünkről látni — két darabra tépi a 100 méter mély és több mint 100 méter

széles Brestovica-szakadék, amely a parttól hat kilométerre együtt halad a parttal, Triesztet érintve. A tengertől távolabb fekvő rész egyetlen szürkesség, tiszta Karszt. Itt-ott néhány bokor, elvéve egy-egy fa. A San-Michele, a Fajti-Hrib áttényezetnek ide. Kosztanyevica, Hudilog és Selo romjai a háboru borzalmait sóhajttják. A tenger és a Brestovica-szakadékba beleékelődik a Hermada kötömege.

A büszke Hermada — a gát, mit Isten keze épített nekünk, hogy megtörjék rajta az olasz áradat — elrekeszti Trieszt utját. A Hermadáról egyre törpebb dombok gyűrűznek lefelé, Flondaron át Monfalcone felé két kilométer hosszúságban.

A Hermada keresztirányának van egy 150 méternél mélyebb, meredek várátka, amelynek másik oldalát az alacsonyabb medeazzai magaslatok alkotják. A várároknak azon a kijáratán, amely az ellenség felé esik, van — azaz hogy volt — Medeazza. Házomladékok emlékeztetnek rá. A helységet az ellenség felé a 145. és a 175. számú kisebb magaslatok rekesztik.

Május 25-én itt a 11. sz. gyalogezred három százada és egy bosnyák század 30 tisztet, 2000 embert fogott el és 19 géppuskát zsákmányolt, sok hadianyaggal.

Egy ifju Habsburg is velük csinálta a rohamot.

mindent lehet — megfelelő tánc lépésben. Ebben a véres operettben sajnos mi magyarok sirhatunk és a Goldisok kacagnak rajtunk.

Az Uránia színház

átalakítása.

A szemle-bizottság jelentése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Koch Dániel az Uránia mozgóképszínházát átalakítani és erre vonatkozó terveit bemutatta a tanácsnak, amelytől az átalakításhoz engedélyt kért. A városi tanács Vas Barnabás mérnököt küldte ki a helyszíni szemle megtartására. Vas Barnabás, Nachtnébel Ödön főmérnök és Greén Nándor főkapitány a helyszíni szemle alapján Koch Dániel terveit javításokat kíván eszközölni. Az ügyet a városi tanács szombati ülésén fog foglalkozni. A kiküldött bizottság jelentése a helyszíni szemléről így hangzik:

Koch Dániel kérvényére az építészeti bizottság a főkapitány és a tűzoltó parancsnok jelenlétében szemlét tartott a Simonyi-utca 1. sz. alatt levő „Uránia” mozgóképszínházban. A bizottság a kérelemhez mellékelte tervek szerint az átalakítást csak az alább felsorolt módosítások mellett tartja megengedhetőnek:

Tekintettel az utca szűk volta és a vetítógép számára tervezett zárt erkélyszerű tető alatti épület homlokzatán levő oszlopok közeli állásánál csak 50 cm-rei nyulhat ki. Az erkélyes stílusú épület hátsó homlokzata is jobból kiképzendő s erről a terv módosítandó be. A várócsarnok végén elhelyezendő kioszkok a terven megjelölt módon nem építhetők meg, mert nem lenne közvetlen szellőztetésük. E tekintetben a terv olyképen módosítandó, hogy a kioszkok ablakai egy legalább 4 m. alapterületű világító udvarra nyuljanak. A pénztár a bejáratnál esetleges tolongás elkerülése végett a várócsarnok hátsó részén állítandó fel, esetleg két pénztár alkalmazandó. A jelenlegi kapubejárat végénél a bejárat nyílást áthidaló vasgerendák valamint a várócsarnok vasbeton mennyezetének szerelése és személtása bemutatandó. A várócsarnok udvari négy ablaka helyeit vészjelző oldalajtó alkalmazandók. A kivételrel megbízott építőmester neve a kérvényen bejelentendő, s vele a tervek aláírandók.

Az ilyképen módosított tervek jóváhagyás végett a tanácshoz beterjesztendők.

Ezen a napon, a tizedik isonzói csata nagy pergőüzés napján, a három 11-es század tartalékban volt a Hermada-árokban. Délután három órakor a zászlóalj-parancsnok megkapja a parancsot: „Ellenség Flondarnál áttört. A három század azonnal ellentámadásba megy és kiveti az ellenséget.”

Riadó a zászlóaljnál. A parancsnok és tisztjei egy kilátóhelyre sietnek tájékozódni és látják, amint olasz gyalogsági tömegek sodródniak a 175-ös magaslat ellen Medeazzánál. Csak egy elhatározás marad: előbb elérni a magaslatot, mint az ellenség! A századok odasielnek. A tizenegyesektől jobbra és balra saját csapatok húzódnak hátra. „Sebaj! mi tizenegyesek Istennel előre!” — kiáltja a zászlóalj-parancsnok.

De már késő! késő! Az ellenség már fenn van a 175-ösn. Hengegve fölfújja géppuskáit és járőröket küld előre.

Wieronski kapitány, az alacsony, gyöngye, mozgékony parancsnok, a maroknyi 11-esek csataistene, nem veszi fejét: „Nem egyenesen a 175-ösrre, hanem baloldalt le a 145-ösrre és onnan támadni a 175-öst!” Már viszik is a parancsértisztek századparancsnokuknak írásban. Egyiküket leüti egy gránát. Haldokolva is magasra tartja a parancsot. Egy másik odaugrik, kikapja a halott kezéből a cédulát és vágatva viszi a 10. századhoz. Sikerült!

Az angolok legyilkolják hadifoglyaikat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A német lapok felhárító közleményeket irnak arról a bánásmódról, amelyet a magát kulturnemzetnek nevező Anglia tanúsít német hadifoglyokkal szemben. Egyik német világlapnak a cikke már címében kifejezi az eléggé el nem ítéhető angol perfidiát. A cikk címe: „Az angolok legyilkolják a védtelen német sebesülteket.” Szemtanuk mondják el e cikkben azokat a felhárító gazságokat, amelyek lerombolnak minden hitet a hadi jogban, amelyek szerint angolok még a legegyszerűbb emberi törvényeket sem respektálják.

Koller Frigyes altiszt elmondja, hogy körülbelül husz németet látott nagyobb számú angol csapat hatalmában. A foglyok már két oszlopban felállva készen állottak, hogy a front mögé vezetik őket.

— Hirtelen elszörnyűködve láttam — mondja Koller —, hogy egy gépfegyver jobb oldalról a fogoly németek közé lőtt. Mindnyájan golyóktól találva, földre zuhantak. De e fényes hadi tettből nem volt elég, a gépfegyver tovább patogtatta ödöklő golyóit a földön fetregő egymásba omlott emberi testek tömegére, míg az életnek egyetlen szikrája sem lobbant fel bennök. Az egész esetet pontosan megfigyelhettem, miután megsebesülve egy árok rejtekében az esemény színhelyétől mindössze tizenöt-husz méter távolságra feküdtem. Így egész tisztán láthattam az ördögi lelkék tervének gyászos beteljesülését.

Ugyanez a szemtanú látta, amint tíz angol három németet kikérdezett s azután mint a barmokat agyonverték őket. Mind a két eset 1916. szeptember 10-ére virradó hajnalban történt Morschal vidékén. Ezen a szeptemberi éjszakán más tanúk is tettek hasonló megfigyeléseket, melyeket esküvel erősítettek meg. A porosz felhivatalos lap a következő megjegyzést tüzti ezekhez:

E szemtanúk vallomásaiból kitűnik, hogy az angol hadparancsnokság ezen az éjszakán általános parancsban adta ki az összes foglyul esett németek lemészárlását.

A századok a 145-ös magaslat mögött csoportosulnak.

Az ellenség nehéz és könnyű tüzérsége, aknáit és géppuskáit belevágnak ebbe a gözzel, füsttel, porral kavargó kétségbeesett zürzavarba, lövedékek robbanása és haldoklók jajgatása hallik. A tömzsi kis tartalékos főhadnagy, Ritt, békeidőben kerületi biztos, most vakmerő, vitéz harcos, nem hisz a szemének: Lipót Szalváter főherceg, tüzérfőhadnagy áll előtte. Mindenáron velük akar harcolni.

— Fenségednek nem kell itt harcolnia!

— Maradok!

A császári főherceg — puskát a kezében, lőszer a bőrtáskájában — Ritt főhadnaggal, Bodnár káplárral és Rach közlegényvel elsőnek megy rohamra egy olasz géppuska ellen. A 11-esek ujjongva utána. Kézítésára kerül a sor. Az olaszok közt kiált a pánik. Néhányan megadják magukat, a többiek visszaözlönnének. Hasztalan törnek új olasz zászlóaljok a császári herceg maroknyi csapata ellen. Egy fél század — Malavski hadnagy vezetésével — oldalt és hátra kapja az előretörő ellenséget. Az olaszok megfutamodnak. 6 tiszti, 400 ember és 5 géppuska az első zsákmány.

Most még a 175-ös magaslatot kell elvenni. Wieronski kapitány egy század bosnyákokat kap támogatásul. Terve az, hogy egy fél század Fiala hadnaggal leküti az ellenséget a 175-ösön, amelyet délről a császári herceg, északról a bosnyák század fog támadni. Ejjel fél

A következő szeptemberi napokon hasonló embertelenségeket figyeltek meg, melyeket angolok követtek el német foglyokkal. Egy Brelter nevű altiszt és egy Hetvitz nevű póttartályos, angol fogságba esett, négy angol vette őket körül. Jóllehet az altiszt kegyelmet kért, agyonlőtték. Hetvitzt pedig agyon akarták verni. Ennek azonban valami módon sikerült később elmenekülnie. Ugyanez szeptember hónapban egy Schöller Henrik nevű altiszt vezetésével álló negyven embert számláló gépfegyver kompániát sikerült az angoloknak meglepniük.

A németek parancsnokuk rendelkezésére megadták magukat a talnyomó ellenségnek. Annyival inkább, mert vezetőjük erős nyaksebben vérezve harcolni nem tudott.

— Az angolok a negyven embert egy rétre terítették, amelyet éppen akkor kezdett a német tüzérség löni. Néhány angol meg is sebesült ezen a többiek annyira feldühödtek, hogy egyesek fegyvereiket belelőtték a német csoportba, mások bajonettjeikkel szurkálták le a német foglyokat. A negyven emberből harmincegy meghalt és megsebesült, csupán két ember maradt valami különös véletlennél fogva épen. Schöller csak azáltal menekült meg a haláltól, hogy magát halottnak tette s emberfeletti energiával nem ordított fel, midőn az egyik angol belerugott.

Ki hitte volna, az angolok a népjogok s törvények előharcosai, amint magukat nevezni szerették, úgy fognak viselkedni a háboruban, mint a polinéziai szigetek benszülött vadjai. Mint sok dolgot: az angol lélek sötétségét is a háboruban mutatta meg igazában. A németiség a jövőben nem fogja többet illúzióknak átadni magát ellenségeinek lovagiasságát illetőleg s a maga hatalmas erejével fog ezentúl örködni azon, hogy ellenségei a német eleven vért, és bust ne tiporhassák ki büntetlenül, mint eddig tették.

11 van. Fiala hadnagy csapatával nekimegy a 175-ösnek. Az ellenség ráfeledkezik hőseinkre: gyalogság, géppuska, tüzérség, mind a bátor csapatra zudul. Ebben a pillanatban a bosnyákok északról, a császári sereg délről oldalba és hátra kapják az ellenséget.

— Bravó, tizenegyesek! kitartás, tizenegyesek! — kiáltja a császári herceg lövöldözés és kézítusa közben.

Az ellenség visszadobva. De konokságában újra ellentámadást próbál. Zászlóaljtalálékaiak hátra támadják. Kettentő zürzavarban futnak vissza az olaszok, eldobálva fegyvereiket, magukkal ragadva az új tartalékokat is, amelyeket azért kergettek előre, hogy visszahódítsák a magaslatot. Géppuskáink és katonáink szinte őrvongva lövöldöznek bele az olasz embekaoszba. A 145. és a 175. magaslatokat végérvényesen elfoglalták. Nem egészen 500 osztrák-magyar katona 60 tisztet és 2000 embert ejtett foglyul, háromszor annyit megölt és megsebesített.

Gyermekkorunkban tanítottunk egyszer az asperni csatáért vezetett minket. Az asperni oroszán előtt elbeszélte nekünk, milyen kemény tusa volt itt anno 1809-ben. Fiatal szívünk megdobbant a lelkesevéstől és majdnem kiugrott büszkeségében, mikor tanítónk Károlyról, a főhercegi hősről beszélt, aki felkapta a Zach-ezred lobogóját és rohamra vezette az ezredet, mikor az arcvonal megingott. Most vajjon nem így történt?

József főherceg ebédlője a fronton

Aradi őrmester munkája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Rövid szabadságát túlti most a Lázár Vilmos-utca 2. szám alatt levő lakásán egy vitéz 305-ös honvédőrmester, Oppenheimer Mór, aki a polgári életben építőmester Aradon. Oppenheimer Mór a háború javarészét a fronton töltötte, ahol nemcsak vitézül harcolt az ellenség ellen, hanem szabad ideje alatt polgári foglalkozását folytatta a hadsereg szolgálatában is.

Szabadságát is egészen különös körülmények között, jutalmul kapta azért, mert József főherceg hadseregparancsnok részére egy rendkívül sikerült kis favázás tornácot épített ozsonnázóhelyül és kilátónak egyszerűen. — Ezért dicséretileg emlékezett meg a palléhonvédőrmesterről az aznapi hadosztály-parancs, a századparancsnoka pedig 8 napi szabadságot adott Oppenheimer Mórnak a szép teljesítményért jutalmul.

Az Aradi Közlöny tudósítója ma délután elment a Lázár Vilmos-utca 2. szám alá és ott beszélgetést folytatott a már Aradról eltávozott Oppenheimer Mór feleségével, aki a következőket mondotta el férje katonai pályafutásáról:

— Legutóbb a hármas országhatárhoz közeledő frontszelen küzdött az uram a románok ellen. Az egyik honvédszázadosként 2. századának az őrmestere és a harctéren sem hagyta föl régi mesterségét. Amikor tehette, diadalkapukat, kilátó terraszokat építtetett, meg jobbfajta fedezékeket a tiszti uraknak. Utoljára a román határon lévő Drinát hegy csúcsán emelt egy nagyon jól sikerült favázás szaleltit, amelyet József főhercegről neveztek el és ezzel a fölirással látták el: „József főherceg fenséges urunk ebédlője.”

— Ebben az időben ugyanis megtudták, hogy a fenséges ur nemsokára az ő hadseregportjukat fogja meglátogatni. Ezért szánták neki ezt a gyönyörű helyiséget ebédlőnek. Mikor azonban őfensége megérkezett, kiderült, hogy egyáltalán nem reflektál külön ebédlőre, mert a törzatiszti étkezdében szokott ebédelni. Erre az uram által épített terrasz-szaleltit fölírását „József főherceg fenséges ur kilátójára változtatták meg. A fenséges ur ez évi június 10-én időzött benne először, akkor 12 legénységi állományú katonát tüntetett ott ki vitézségi érdemekkel, azután meguzsonnázott. Hack József százados, zászlóaljparancsnoknak azt mondotta, hogy nagyon megvan elégedve az uram művével. Ezután az uramat kihallgatásra hívták, ahol ezt tudtára adták, majd a hadosztály parancsban is megjelent a dicsérete. Egyúttal fölterjesztették kitüntetésre is. Végül pedig másodparancsnoka rövid szabadsággal jutalmazta meg a szépen sikerült szaleltit.

SPORT.

+ A vadásztársulat ma délelőtt tartotta meg rendezésű közgyűlését az Aradi ipar- és népbank tanácskozó termében. A Baross Ferenc dr. főispán elhunytával megüresedett elnöki tisztségre Lőcs Rezső h. polgármestert választották meg, alelnökké pedig Schill József vármegyei főjegyzőt. Új választmányi tag Baross Zsigmond megyei árvászeki ülnök lett. A vadásztársulat elhatározta, hogy a Szent-Tamási Nesznere-főle vadászterületet bérbeveszik. A társaság tagjainak sorába felvették Zbrovsky Pál Acsev. főmérnököt és Nesznere Aladár mérnököt.

Rablógyilkos merénylet Pécskán.

Két szerb hadifogoly egy kereskedő család ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Érdekes bűncselekmény tartja izgalomban a szomszédos Ő- és Magyar-Pécska község lakosságát. Két szökevény szerb fogoly rablógyilkos merényletet követett el, azután mind a ketten megszöktek.

Az eset tegnapi éjszaka történt Hirschl Géza pécskai kereskedő házában. A kereskedő este nyugovóra tért feleségével és éjfél tájon a háloszobában lévő ágyak alól két feketeképu férfi bujt elő. Először Hirschl nére támadtak és fojtogatni kezdték. Az asszony sikoltozására felébredt Hirschl is és a támadókra rott.

Az éjszakai alakok kést rántották elő és Hirschlnek a kezét és lábát megsebesítették. A kereskedő azonban nem vesztette el lelkiellenlétét, hanem vérző tagokkal is harcra szállott a támadókkal és az egyik férfinak az alkapcsát súlyosan megsebezte, úgy hogy alsó ajkának egy huszarabja a kezében is maradt. Hirschl ekkor jajveszékelné kezdett és a támadók már azt hitték, hogy sikerül felhámozni a szomszédokat. Ezért az egyik gonosztevő Hirschl nére vetette magát és ki akarta lökni az ablakon, ez azonban nem sikerült neki, mert az asszony ellenállást fejtett ki. Elkeseredett harc fejlődött ki a támadók és a kereskedő házaspár között, míg végre a kereskedő belátta, hogy a küzdelemben ők maradnak a legyőzöttek. Sérülései következtében kezdett kimerülni és megkérdezte a támadóktól:

— Voltaképen mit akartok tőlünk?

— Nem kívánjuk az életeteket — mondta az egyik támadó —, csak adjátok ide a pénzeteket.

A kereskedő ekkor átadta a szekrényükben

levő nyolcszáz korona készpénzt és megkérdezte a rablóktól, hogy a takarékkönyvükre reflektálnak-e?

— A takarékkönyv nem kell — felelte az egyik —, mert az abban levő pénzt úgy sem tudnánk kivenni.

A rablók ezután eltávoztak, de előbb arra figyelmeztették a házaspárt, hogy ne csináljanak zajt, mert különben visszajönnek és mind a kettőjüket megölik.

A rablók ezután Hunyár Algernon tb. főszolgabíró házához mentek. Hunyár lakásán csak a cselédség tartózkodik most, mert a tb. főszolgabírót Máriaradnára helyezték és családjával együtt most ott van. Hunyár udvarában sertések hiznak és a rablók ezeket a hizókat szerették volna elhajtani. A sertések visítására figyelmessé lettek a szomszédokban és az egyik parasztszökevény a csendőrségre sietett. Mire azonban a csendőrök megérkeztek, a két rabló a nádasok között elmenekült.

Hirschl másnap reggel panaszt tett a csendőrségnél és elmondta, hogy megállapításuk szerint a rablók szerb hadifogolyok voltak; a beszédmódorukból és ruházatukból erre jogosan következtethetnek. Azt is elmondta, hogy a rablók valószínűleg még nappal rejtőzködtek el a lakásban és miután a nyolcszáz koronát átvették, az ablakon át menekültek el. Hirschl sebei elég súlyosak, feleségének azonban az ijedségen kívül más baja nem történt.

A csendőrség ma két eigányt gyanúsított a bűncselekménnyel. Ezeket Hirschl-lel szembevitették, ő azonban kijelentette, hogy nem ezek a támadók. A csendőrség erélyesen folytatja a nyomozást.

Ezért aztán Berki Zsigmond forró szerelmi enyelgés közben nem egyszer példálózik imádoztja előtt arról, hogy minek is kell még élni annak a két öreg embernek. Az öregek eleget éltek már és ha meghálnának, ők, a fiatalok, akiknek sok van még hátra az életből, egymáséi lehetnének.

A leány is sóvárog a legény után és amikor a faluban híre jár, hogy Berki Zsiga kivette a tiszteletes urtól a születési bizonyítványát, mert más leányt akar elvenni, a Kálmáné leányának elfacsarodik a szíve, kétségbeesésében eszébe jutnak Berki szavai, hogy az öregek eleget éltek már és elhatározta, hogy inkább a szüleitől válik meg, mint a pásztorlegénytől.

Csütörtökön délután még együtt kapál a mezőn az édes anyjával.

— Danoltunk is kapálás közben, mert jó kedvű asszony volt az én édes anyám.

Estére hazamentek, tejes tokányt vacsoráztak és míg az öreg Kálmán sötétessel lefeküdt a ház végében levő hárságyára, Kálmáné és leánya egy pár szomszédasszonnyal a ház előtti padon beszélgettek egész 11 óráig. Azután ők is lefeküdtek. Mindketten a hátsó házban külön-külön ágyra.

— Lefekvés előtt — mondja a leány — szokásom szerint imádkoztam. Elmondtam a Miatyánkot, még három más imát és végezetül azt, hogy „adjon Isten jó éjszakát édes apám!” Azután nyugodtan elaludtam.

Reggel 3-4 óra lehetett, amikor Kálmán Györgyné felébredt és felköltötte a leányát, hogy fejje meg a két tehenüket, mert mindjárt hajtják a esordát. A leány felébredt, de nem kelt fel rögtön. Amíg az ágyban nyújtózott, észrevette, hogy anyja ismét elaludt.

Ekkor hirtelenjében fogamzott meg benne az elhatározás, hogy megöli szüleit, akik házaságának útjában állnak.

Felugrott ágyából és úgy ahogy volt, egy szál ingben beszaladt az első szobába, onnan felkapta az édes apja fejszéjét, odament apja fekvőhelyéhez és a fejszével négyszer sújtott az öreg ember nyakára.

— Édes apám nem mozdult, nem rugott egyet sem. Láttam, hogy meghalt.

Apjának kiöntött vére valósággal elvette a leány eszét, gondoskodás nélkül berohant a véres fejszével anyja ágyához és annak is vágott hármat a nyakára.

— Édes anyám hörgött egy kicsit, rugott is egyet, aztán láttam, hogy ő is meghalt.

Ezután megmosta a baltát a moslékos dézsában, visszavitte az első szobába, kitört egy ablaküveget, felzavarta a ládában levő holtit, hogy azt a látszatot keltsse, mintha betörők jártak volna a szobában, azzal visszafeküdt ágyába és nyugodtan aludt tovább.

Négy óra elmúlt már, amikor Kálmáné egyik unokája, a 12 éves Acs András, aki az istálló padlásán aludt, jajveszékelve rott be a leány ágyához:

— Jaj nagyanyám, megölték a nagyapám!

A leány az ágyból felelt a kis fiúnak:

— Nemesak nagyapádat, de tán még a nagyanyádat is.

A kétségbeesett gyerek ordítva szaladt át a szomszédjukhoz a borzalmas hírel.

A szomszédnak, aki nyomban átjött, a leány úgy adta elő az esetet, hogy éjszaka egy orosz egyenruhás, kozáksapkás ember mászott be az ablakon, aki őt is megfojtogatta, betömte a száját úgy, hogy ő elvesztette az eszméletét és a gyilkosságról nem tud semmit.

A halmi csendőrség a leány bemondásán elindulva ezirányban folytatta a nyomozást, amíg az eljárás során mind több terhelő adat merült fel a leány ellen.

A mindegyre szaporodó gyanúkok súlya alatt végre beismerte, hogy ő gyilkolta meg szüleit, mert félt, hogy Berki Zsiga mást fog elvenni, nem őt.

Érdekes, hogy amikor megkérdezték, hogy miért akarta az orosz fogolyra hártani a gyilkosság elkövetését, így felelt:

— Azt hittem, hogy így elhúzódik a dolog és én ott lehetek szegény jó szüleim temetésén.

— Tagadja, hogy Berki Zsigmond biztatta volna a tett elkövetésére.

Berki Zsigmond kihallgatása során elmondta, hogy ő házasságot ígért a leánynak, el is vette volna, ha szülei ki nem kosarazzák. Mondta a leány előtt, hogy jó lenne, ha az öregek meghálnának, de nem gondolta, hogy kedvese ezt komolyan veszi és ilyen szörnyűségre vetemedik.

Mindkettőjüket átadták a szatmári kir. ügyészségnek.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi testület választmánya Nyáry Vilmos elnöklésével ülést tartott. A választmány foglalkozott a városi tanács megkeresésével, hogy a kereskedelmi testület küldjön ki az elnökkel együtt két tagot a fiú felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságába. A választmány megállapította, hogy a kereskedelmi testület a régi felügyelő bizottsági szabályzat értelmében nem két, hanem három tag kiküldésére volt jogosítva, tehát ragaszkodik ahhoz, hogy a jövőben is három tag kiküldéséhez legyen joga a testületnek. Adler Andor, Meer Armin, Kneffel Lajos, Hegyi Albert, Oravetz Miklós, Faragó Rezső és Bolgár Lajos titkár felszólalása után a választmány elhatározta, hogy a sajnálatos

A fertősalmási szülőgyilkosság részletei.

— „Jó éjszakát édes apám!” —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Asszonyosan lomha, szinte brutális erővel kifejezett, a női tetszetőség minden külső jele nélkül való, közönséges arcu nő a meggyilkolt fertősalmási gazdának, Kálmán Györgynek és feleségének édes leánya, szülőinek elvetemedett gyilkosa, akinek nevét a fiatakoruakról szóló törvény rendelkezése értelmében kimélnünk kell.

Cinikusan, minden megmatottság nélkül beszél szörnyű tetteről, csak imitt-amott csuklik el a hangja, a hatás kedvéért elfullad a beszédje és sirásra fordul a hangja:

— Jaj szegény édes apám, édes anyám.

De könny nem jön a szeméből, akárhogy erőlteti, mű-megmatottság az egész.

Annál nagyobb melegség árad a hangjából, amikor kedveséről, Berki Zsigmond pásztorlegényről beszél.

Egy éve ösmeri Berkit, azóta szereti. Nagyon szereti. És mindenáron az övé akart lenni. De — amint mondja — csak mint feleség és csak becsülettel akart hozzá menni, a szeretője nem lett. És amikor Berki tulhajtja az udvarlást az illendőség határán, a fertősalmási tenyeres-talpas delnő lepöki és pofonúti szerelme imádozt pásztorát.

A 22 éves pásztorlegény szintén szerette a Kálmáné legkisebbik lányát és többször kijelentette, hogy el is veszi. Nemrégiben meg is kérte a kezét a szülőktől, de kosarat kapott. A szülők hallani sem akartak róla.

intézkedés korrigálására kéri fel Arad város vezetőségét, mert méltánytalan volna, ha a kereskedelmi iskolát alapító kereskedelmi testületet jogesorbólás érné. Ezután a választmány felhatalmazta a kereskedelmi testület internátusát vezető Somogyi Gyula dr. igazgatót, hogy szeptembertől fogva havonként 170 korona ellátási díjat szedhessen az internátusi növendékek után.

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 2 óraker.

Hadnagyból — miniszter.

(Orosz haditörvényszékek megszüntetése. — A osztrák miniszterelnök. — Esterházy és a munkapárt.)

Pétervár. A távirati ügynökség jelenti: Az ideiglenes kormány megszüntette a haditörvényszékeket.

Pétervár. Az ideiglenes kormány Lebadew hadnagyot, a tengerészeti minisztérium ideiglenes vezetőjévé nevezte ki.

London. Az Alsóházban Bonar Law bejelentette, hogy az olasz kormány a külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések nagyrésztét felbontotta. Hasonló szándéka van a francia kormánynak is. Az angol kormány behatárolt foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Bécsből jelentik: Politikai körökben beszélnek, hogy Esterházy Móric gróf miniszterelnököt meglepte Czernin Ottokár külügyminiszternek nagyfontosságú nyilatkozata, amelyet Seidler osztrák miniszterelnök tegnap a Reichsrathban felolvasott s amely az ő megkeresése nélkül történt.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Esterházy Móric gróf miniszterelnök tegnap a következő levelet intézte Kluen-Héderváry Károlyhoz:

Nagyméltóságú pártelnök ur!

Van szerencsém Nagyméltóságodat értesíteni, hogy a kormányt támogató pártok nem kívánják befolyásolni a Nemzeti Munkapárt elhatározását arra nézve, hogy a képviselőház elnöksége kik által legyenek betöltve.

Fogadja Nagyméltóságod tiszteletem kifejezését.

Esterházy.

RODALOM ES MŰVESZET.

* **A nyári színház első előadása.** Holnap Péter és Pál napján kezdődnek a nyári színházban az előadások. Az első délutáni előadás 3 órai kezdettel Kaosch Pongrác kitűnő daljátéka a János vitéz lesz, a címszerepben Z. Váradi Margittal. Este fél 8-kor Csárdás királyi operett kerül színpadra a bemutató szereplőivel.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap mint rendszeren két előadás lesz a színházban. Délután 3 óraker Schubert-operett, Három a kis leány kerül előadásra, a már ösmert kitűnő szereposztással. Este fél 8 óraker pedig a Tiszavirág operett van műsoron.

* **Előkészületen.** A Golem, a Népoperaának sikert aratott operettje, melyre a társulat új díszletet is készített és azonkívül a Golem fantasztikus jelmezét is Budapesten csináltatta meg. Az újdonságban az egész operett személynét foglalkoztatva van. A vezető szereplők Horváth Mici, Róna stb. A bemutató előadás a jövő hétre van tervezve.

* **A „Mult és jövő” aradi száma.** A Patai József dr. szerkesztésében megjelenő magas színvonalú irodalmi és művészeti folyóirat augusztus elsőjén megjelenő száma különös meglepetést fog hozni az aradiaknak és mindazoknak, akik Arad városa iránt érdeklődnek. Most van

ugyanis 200 esztendeje annak, hogy Aradon izr. hitközség alakult és ezt az aradi zsidóság úgy ünnepli meg, hogy a „Mult és Jövő” vendégszeretettel álvéve, a folyóirat egész számát, amely tekintélyes album lesz, Aradnak szenteli. A kiünö eszmét Vagvölgyi Lajos dr. főrabbi kezdeményezte, aki az anyaggyűjtés nemes munkáját is vállalta. A számba irnak mint aradiak, illetve aradi származásuk Vészi József, a Pester Lloyd szerkesztője, Chorin Ferenc főrendiházi tag, Gál Gyula, a Nemzeti Színház művésze, Balla Ignác, Kaufmann Izidor festő, Dr. Somogyi Gyula, Dr. Nemess Zsigmond, Faragó Rezső, Teller Kálmán, Lippai Dezső, Kaufmann Ede, Kelemen László, Dr. Déznai Viktor stb., akik aradi emlékeket, aradi intézményekről, Arad multjáról és jelenéről, kulturájáról és jelentőségéről irnak. A „Mult és Jövő” aradi számát szebbnél-szebb illusztrációk és gyönyörű műmellékletek fogják díszíteni, ahogyan ezt ettől a pompásan szerkesztett folyóirattól megszoktuk. Az illusztrációk is természetesen aradi művészek munkái, illetőleg aradi vonatkozású képek lesznek. Szerkesztőség, Budapest, Podmaniczky-u. 6.

HIREK.

Péter Pál napja.

*

Az áldott magyar Kanaán fölött egy pillanatra megáll ma a jótékony meleg áldásos forrása, a nap s befejezi azt a nagy munkát, a melyet hónapok óta készített elő s verejtékével áztatott a magyar föld népe. Erre a napra megért a magyar Kanaán termése s az aratás hivatalosan is megkezdődött. Talán sohasem tekintettünk olyan imádkozó lélekkel a magasságosság felé, mint most, midőn a kegyelemre legnagyobb szükségünk van. Azok az értesülések, amelyeket a kormány s a gazdasági megbízottak adnak, abban a boldog reményességben ringatnak bennünket, hogy magyar föld most sem hagyta cserben munkás fiait s az aranykalással ékes rótság acélos magját bőséges kamattal adja vissza az arra váró nemzetnek.

Ha nincs is ma meg az aratás romantikája, ha vidám dal nem is hangzik el a dus rendet vágó kasza nyomán, ha a sarlózó leányok révedező szeme ma a messzeségbe, Szibéria hűs tája felé tekint is: nekünk az aratás mégis örömet, megnyugvást, magát az életet jelenti.

Péter Pál napja a megérett igazságoknak is a napja, az iskolák is ezzel a nappal zárják be voltaképen hivatalosan tanítási éveiket. A béke boldog idejében ezen a napon osztották ki a vidám diáksereg között a bizonyítván okat, ez a nap volt a kedves vakáció kezdete, amelynek örömeiről a mai gyermeknek maholnap még emlékei sem lesznek.

A világháború a szellemi aratás időpontját is megváltoztatta, a bizonyítványok már régen ott fekszenek a kis diákok asztaliókjában, de a Péter Pál napja azért mégis szolgál nekik is intő tanulsággal. S ez a tanulság az, hogy ma nincs vakáció, amint hogy igazi iskola és igazi diákság sincsen. A diákok alig cseperedtek fel, elmentek megtanulni az élet iskolájának legnehezebb fejezetét, a háborút. A kevésbé nagy diák pedig egyszerre férfivá, serdült s harcoló apa és nagyobb testvér helyett Péter Pál napján ö vette át a front mögötti őrséget. A magyar aratásnak ö a legszebb reménysege.

— **Pénzügyi kinevezés.** Az Aradi Ipar-és Néphank igazgatósága az intézet vezérigazgatójának helyettesét, Kell Lajos cégvezető-titkárt mai ülésében helyettes igazgatóvá nevezte ki. Kell Lajos több mint két évtizeden át lankadatlan buzgalommal és szorgalommal

munkálkodott az intézet felvirágoztatásán, s nagy eredmények fűződnek működéséhez és ezért, érdemei jutalmául Hebs Béla vezérigazgató előterjesztésére eme kitüntetésben részesítette az igazgatóság.

— **Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a Péter és Pál ünnep miatt vasárnap fog megjelenni.**

— **Aradi vasúti tisztviselők kitüntetése.** A király a háború alatt teljesített buzgó szolgálataik elismerésül a magyar királyi államvasutak következő aradi és volt aradi alkalmazottainak és pedig: Bartholomeides Kálmán, Weil József, Lábos Endre, Leitner Vilmos és Adler Samu felügyelőknek a II. osztályu polgári hadi érdeméremet, Vajda János és Tichy Károly főellenőröknek és Eber Nándor dr. titkárnak a III. osztályu polgári hadiérdeméremet adományozta.

— **Házióvás.** Kopp Jánosné szül. Kornai Anna, Hirschl Zsigmond és Steinitzer Regina unokája, életének 39-ik évében f. hó 28-án hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultat Kopp János, az Aradmegyei Takarékpénztár pénztárnoka, gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése f. hó 29-én délután fél 6 óraker lesz a Csernovics Péter-utca 24. sz. gyászházból.

— **Az aradi gyári munkások ellátása.** Ma délelőtt a katonai felügyelet alatt álló aradi gyárak munkásainak újabb küldöttsége jelent meg Varjassy Lajos polgármesternél és kérte, hogy kukoricaliszt helyett ezentul tiszta gabonalisztet utaljanak ki számukra. A polgármester táviratot intézett Kürthy Lajos báróhoz az Országos közlelmezési hivatal elnökéhez, amelyben kérte a gabona lisztkontingensnek megfelelő módon való felemelését. Ha a Közlelmezési Hivatal elnöke ezt a kérelmet teljesíti, akkor az aradi hadfelszerelési munkások megfogják kapni a tiszta gabonalisztet.

— **33. tisztek—ATE.** Szokatlanul nagy érdeklődéssel várja a sportszerető közönség a ma délután lezajló 33. tisztek és az Aradi Torna Egyesület első csapata közötti football mérkőzést. A mérkőzést, melynek jövedelmét jótékonyokra fordítják, az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén délután negyed 6 órai kezdettel tartják meg. A katonazenekar 4 órától kezdve hangversenyez.

— **Temetés.** Ma délután temették el siratókönyvekkel Günther Dissyt. A fehér gyászkorci után mélységes bánattal szívükben haladtak az itthagott iskolatársak, sok-sok bánatos fiatal leány. A 17 éves Dissy barátnői ma délután gyülekeztek a női kereskedelmi iskolában és kegyeletüknek látható jelével, díszes koszorúval indultak elköltözött pajtásuk utolsó útjára.

— **Felkérletnek** az V-ik kerülethez tartozó kereskedők, amennyiben valaki Koch Sándor cukorjegyével vásárlás céljából jelentkeznek, a cukrot ne adják ki, hanem a cédulát szolgáltatassák be az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

— **Koszorúmegváltás.** Megboldogult Kopp Jánosné ravatalára szánt koszorú megváltása címén: Steinitzer Jenny 25 kor., Haller József 20 kor., Diessi Károly és neje 20 kor. juttatott a Nővédelmi Hivatal céljaira. Ezen adományokért hálás köszönetet mond a hivatal nevében Baross Boris ügyv. alelnök.

— **Szívdobogásnál,** az agy felé irányuló vértömlésnél, folytonos fejfájásnál, az emésztés körüli bajoknál és rossz közérzetnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és a belek teltségét már néhány óra alatt fájdalom nélkül csökkenti, minden erőlködés nélkül könnyű széket teremt, az emésztő szervek működését hathatósan élénkíti s egyúttal az étvágy javulását is elősegíti.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

A stockholmi konferencia vége.

(Az olaszok félnek az offenzívától. — Az angolokat és franciákat kiutasítják Oroszországból.)

Berlin. Az International Correspondens fontos stockholmi táviratot közöl, amely szerint a szociálistáknak a béke ügyében való fáradozásait befejezettnek kell tekinteni. A tárgyalások ideiglenes beszüntetésének oka az volt, hogy a konferencia résztvevői teljes bizonytalanságban vannak az oroszok szándékait illetőleg, miután a munkás és katonatanács stockholmi képviselői *nyolc nap óta teljesen el vannak zárva a pétervári összeköttetéstől. Az összeköttetésnek újból való felvételére minden kísérlet meghiúsult, aminek egyetlen magyarázata*

az lehet, hogy Oroszországban ismét belső zavargások vannak.

Berlin. A birodalmi gyűlés törvényjavaslatot fogadott el, amellyel a kancellár budzséjében rendkívüli kiadások fedezésére hitel útján 15 millió márkát vesz fel.

Zürich. A Temps jelenti: Az olasz fronton a helyzet nem javult. Az olasz hadsereget a magyar-osztrák offenzívától való félelem tartja fogva.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: Az angol és francia csapatokat, akik Oroszországban tartózkodnak, a kormány figyelmeztette, hogy liquidálják üzleteiket és hagyják el Oroszországot.

— A villanyárának felemelése. A Phöbus villamos vállalat pert indított. Székesfehérvár város ellen s kérte, hogy az elektromos áram szolgáltatásával kapcsolatos, háború okozta többletköltségeket a várossal kötött szerződés alapján megállapított hatósági áramegységek árak felemelése által a fogyasztó közönségre átháríthassa. A székesfehérvári törvényszék a legszélesebbkörű bizonyítási eljárás lefolytatása és szakértők meghallgatása után teljes egészében helyt adván a felmerülő keresetnek, feljogosította az áramszolgáltató vállalatot, hogy az ötven évi érvényesített szerződésben megállapított áramegységárak helyett az összes fogyasztóktól kivétel nélkül a kereset indítása napjától egyelőre a békekötést követő hat hónap lejártáig a perben érvényesített magasabb díjakat szedheti, úgy a világítási, mint az erőátviteli áram után, azonkívül ugyanezzel az összeggel felemelte az árammérők havi díját és a város által eddig fizetett közvilágítási átalányösszeget; végül elmarasztalta a várost a tizenkétezer koronában megállapított perköltségekben is. Az ítélet megköveteli a bíróság aoból a jogelvből kiindulva, hogy senki sem köteles oly szerződést teljesíteni, mely a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között beállott háború okozta nagy aránytalanság miatt a teljesítő fél kivételes anyagi károsodását vonná maga után s amely szerződés teljesítése az előre nem látott rendkívüli viszonyok folytán a szolgáltató fél jogos anyagi érdekeinek romlása nélkül gazdaságilag lehetetlenné vált, a háború okozta kivételes többletköltségeknek teljes egészében való áthárítását jogosnak és igazságosnak minősítette. Az ítélet a háborús judicaturában elsőként érvényesíti azt a jogelvet, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatokat, a melyeket reális üzleti nyereségre alapítottak, a háborús kivételes viszonyok nem üthetik el a rendes polgári haszontól sem.

— **Leégett kendergyár.** Budapestről telefon úton tudósítók: Hódáságon a kenderfonógyárban tegnap délelőtt tűz ütött ki, amely átterjedt a nyersanyag raktárakra is, mely teljesen elpusztult. Munkások és a lakosság segítségével sikerült a tüzet lokalizálni és a gyár épületét megmenteni. A három nyersanyag raktár, mely teljesen zsúfolva volt, a lángok martalékává lett. A kár egymillió korona, amely biztosítás útján megtérül.

— **Szereltem az ablak alatt.** A trubadur ott állt az ablak alatt és cigarettázott. Bent, a fehér csipkefüggönyök mögött, a szoba diszkrét esődjében, habos fehér párnákon pihogva álmódott a leány. A trubadur csak állt az ablak alatt s a holdat nézte, mely nem volt elérhetetlen messzibb tőle, mint a leány, de azért csak állt és cigarettázott. És várt. Az Andrássy-téri Minorita-templom órája bugyverte az éjfélt, apark bokrai között késői párok sétáltak a holdfényben. A trubadur mindezt nem látta, nem hallotta, csak a holdat nézte

és csak várt. Nem kobozt a trubadur oldalán, csak kard s nem az ajka, csak a szíve dőlött, de akárhogy ütögette is a kardját, jekt adva a kövezet kövéhez s akárhogy mzsikált, is a szíve hurja egész vallomásokkal a csipkefüggöny nem libbent meg, az alakszem nem nyílt fel, az imádott nem ébredt.

Ellenben a kardcsörrenésre felébredt más. Aki már rég elfelejtette, hogy valamikor ő is volt fiatal és bohó s az ő éve is akkurat ugy kalapált, mzsikált egyk egy csipkefüggönyös ablak alatt holdfény éjszakán. Az imádott apja. Felébredt s az éjfélt megzavartak morózus hangján a frontre küldte ablaka alól a trubadurt.

Talán nem is tudta az aj, hogy hiszen ő ép úgy megzavart egy álom, melyet egy szerelmes, bohó katonafiu muzkáló szíve álmódott bele a holdfényes, esőes, júniusi éjszakába...

Affér — igen helyesen — nem lett a de-logból.

— **A vasárnapi korzó-üreg.** A hadikiállítás utolsó napja. A Marospei sétány, amely immár az aradi közönségnek kedvesebb szórakozó helye, vasárnap, júliusi-én este 8 órától 11-ig a házi zene zenekarok hangjai mellett vidém konfetti esztáinak színhelye. A rendezőség, mint már jelettük, gondoskodott róla, hogy a színes orzó-üregben a közönség kellemes szórakozást találjon, s néhány közvetlen, derűs órát tölthessen el. Az estnek egyik attrakciója le az a kempionos regatta a Maroson, amelyet „Maros Aradi Evezős Egylet” fog rendezni végig az egész strand hosszán. A tóreggel kisért színes esónak felvonulás körülbelül vízművektől fog elindulni, elhaladva az Erzsébet-híd alatt, ott megfordul, hogy újra elvonjon a publikum előtt. Benn a Baross-park, közvetlenül a kulturpalota mellett but-t állítanak fel, ahol cukrász-sütemények és hűsítő italokat fognak a közönségnek kiszolgálni. Az eddigi rendelkezésektől eltérően a korzó-üreg nem fél 7, hanem 8 órakor kezdődik. Belepti-díj nincs, egy löhelyért azonban 60 fillért kell fizetni. Az népség alatt a hadikiállítás is nyitva marad a 60 filléres székjegyekkel a kiállítási is így lehet tekinteni.

— **Jótekonyság.** Az aradi Weitzer János utcai községi elemi leányok növendékei az évzáró vizsgákra szánt virág megváltása címén, az aradvárosi és aradmeg tanítók hadialapja javára, az iskola igazgató útján 76 korona 73 fillért juttatott kezükhöz. Herer Károly kir. tanfelügyelő.

— **A nagy tisztel oka.** A Batthyány-utcában egyik ismert di magasrangú katonatisztet mindennapi étája közben egy intelligens 35 év körülbosszu nyulánk fiatalember a legnagyobb varissággal köszönti. Miközben kalapját majdnem a járdáig leemelte,

a katonatiszt miután az üdvözlést szívélyesen viszonozta — nem ismervén a barátságos idegent — megkérdezte:

— Pardon, kihez van szerencsém?

— Én csak azért köszöntem az őrnagy urnak, mert már ötször voltam sorozáson és mindig az őrnagy ur volt az elnök, gondoltam, hogy megtetszik ismerni és nem akartam illetlen lenni az által, hogy ne köszönjek...

— **Könyv- és zeneműi újdonságok Kerpeinél.**

MOZGÓKEPSZINHÁZ.

* **A 9 ujjú ember II.** a Nordisk filmgyár detektív slágere legközelebb az Erzsébet mozgószínházban.

* **Atalakitják az Urániát.** Hétfőn bezárultak az Uránia színház kapui, s legközelebb napokban dolgos kézművesek munkája fogja modernné varázsolni a színházat, hogy a közönség ne csak művészeti, hanem kényelmi szempontból is a legtökéletesebbet kaphassa ezután. A háború okozta rendkívüli viszonyok következtében az igazgatóság mindaddig elhalasztotta az építkezést, és azzal kárpótolta a közönséget, hogy a legdrágább és a legművészebb értékű filmeket hozta gyors egymásutánban műsorra, s most határt nem ismerő áldozatkészséggel ezenfelül át is alakítja a színházat, hogy a közönségnek mintegy meghálálja azt a rokonszenvét, melyet nem éppen modern helyiségei iránt tanúsított. Súlyos anyagi áldozatokat hoz most az igazgatóság, de nem riad vissza ettől sem, ha arról van szó, hogy a közönség érdekében valami üdvös újítás történjék. Előre is jelezhetjük, hogy az Uránia megnyitás első percétől kezdve olyan műsorokat biztosított magának a jövő évre, melyekhez hasonlókat egy vidéki mozgószínház sem nyújthatott és nem is fog nyújtani.

* **Péter és Pál az Erzsébet mozgószínházban.** E napra két slágeri műsorra a színház igazgatósága, hogy ezáltal bizonyítsa get tegyen áldozatkészségéről. Az egyik Az eskü című 2 felvonásos társadalmi dráma, a melyben az eskü és a szerelem között kell választani a nőnek, de az egyik férfi, ki halálóságon fekszik, feloldja őt esküje alól, mivel meggyőződik arról, hogy nem őt, hanem a másikat szereti. A másik címe A borzalmak őszakája, melyben egy szolga hűségét látjuk, aki urnője halálóságon esküt tesz, hogy gyermekeire vigyázzon fog s megóvja őt minden bekeverkezhető bajtól. — **Legközelebb vasárnap Asta Nielsennel a főszerepben a Hazáért** című aktuális sláger kerül bemutatásra.

* **Amerikai World-film az Apollóban.** Tegnap és ma zsúfoltt nézőtér előtt vetítette az Apolló-színház a híres amerikai World-filmgyár legújabb grandiózus filmjét, a „Szívek játéka”-t. Azokat a kiváló kvalitásokat, amelyek minden amerikai World-filmben megnyilatkoznak, most is hamisítatlan élvezettel csodálta a publikum, amely alig tudott betelni a darab szépségeivel. Az Apolló még a pénteki ünnepeken vetíti a monumentális filmet.

* **Liliomfi — mozivászon.** (Az Apolló új slágere.) Szigeti Ede legbájosabb darabjai közé tartozik a Liliomfi, amely egykor sok derűs percet szerzett a magyar színházba járó közönségnek. A tiszta esengésű magyar-vigjátékot az egyik fővárosi filmgyár feldolgozta s pompás filmet csinált belőle. Az Apolló szombaton és vasárnap mutatja be a magyar filmgyártás legfrissebb eseményét.

* **Szereltem szava** Henny Porten bájos német művésznővel a főszerepben legközelebb bemutatásra kerül az Erzsébet mozgószínházban.

A VI. HADIKÖLCSON eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia.

TANÜGY.

(—) **Beírások.** Az Aradvárosi fiu- és női felső kereskedelmi iskolában, továbbá az Aradi kereskedők köre által fenntartott női szaktanfolyamra a beírások június hó 30-án és július 1., 2., 3. lesznek az Aradvárosi fiu felső kereskedelmi iskolában. Az utóbbiak beírása d. u. 4—5 között, az előbbieké 9—11 óra között. — Szeptemberben csak azok a tanulók vétetnek fel, kiknek hely jut. Az Aradi kereskedők köre által fenntartott női szaktanfolyamban a beírások az 1917—18. tanévre június hó 30-án és július hó 1., 2., 3. és 4-én lesznek az Aradvárosi fiu felső kereskedelmi iskola igazgatói irodájában délután 4—5-ig. Szeptemberben csak akkor vétetnek fel tanulók, ha hely marad. Beírási díj 20 K. Évi tandíj 150 K, mely havi részletekben is fizethető. Dr. Somogyi Gyula igazgató.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— **Hajózási és vasúti forgalom Regensburgon át.** Kivételes díjszabás gabonaszállítására. Érvényes 1916. október 1-től. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvenytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy fentemlített díjszabás 5. oldalán foglalt határozmány III. fejezet „Bestimmungen für die Einlagerung (Reexpedition 2. pontja) Wien állomás tekintetében következőképen módosul:

a) Lagerhaus der Stadt Wien, Station Wien-Lagerhaus b) Lagerhaus der Stadt Wien im Freudenaue Winterhafen Station Wien-Winterhafen. c) Lagerhaus der Stadt Wien (Speicher-Zwischenbrücken) Station Lagerhaus S. u. V. Hoffman Wien D. U. B. d) Lagerhaus der Ersten Österreichischen Aktiengesellschaft für öffentliche Lagerhäuser in Wien, Freilager am Schüttel A 7 alatti jegyzet törölendő.

— **Kombinált hajózási és vasúti forgalom bécsi vagy passaui átrakás mellett.** Kivételes díjszabás gabonaszállítására. 1. és 2. füzet (Bajorország és Délnémetország), Érvényes 1908. augusztus 1-től. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. Igazgatósága közhírré teszi, hogy a fentemlített forgalomban érvényes fent felsorolt díjszabási füzetek 8. oldalán lévő 5. pont Bestimmungungen für die Einlagerung (Reexpedition) II. alpontjának 3. bekezdése (Wien) a következőképen egészítendő ki: Lagerhaus der Stadt Wien im Freudenaue Winterhafen, Station Wien-Winterhafen. A Hoffman S. és W. féle tárház az alábbi megjelölést kapja: „Lagerhaus der Stadt Wien (Speicher Zwischenbrücken) Station Lagerhaus S. & W. Hoffmann Wien D. U. B.“

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

ARAD, 1917. évi június hó 29-én. pénteken:
Délután 3 és fél óraker mérsékelt helyárral:
János vitéz.
Daljáték 8 felvonásban.

Este 7 és fél óraker rendes helyárral:
Csárdaskirályné.
Operette 3 felvonásban.

A szerkesztésért felel:
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rost alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget)

Límbeck János és fia „Első m. kir. szab. ércokoporsógyára és temetésrendező-vállalata” Arad.

Kopp János a saját, valamint gyermekei, nagynéje, ugyszintén a nagyszámu rokonság levében is mély fájdalomtól megtört szível tudatja, hogy a legjobb feleség, az utaláldozó jó édesanya, a szerető jó rokon

Kopp Jánosné szül. Kornai Ilona

folyó évi június hó 28-án, reggeli 6 óraker, áldás életének 39-ik évében, a haláluk sentségének áhitatos felvétele után, a mindenható bölcs akaratához képest jobbra szenderült.

Szerett halottunk földi maradványait folyó évi június hó 29-én, délután 6 óraker fogjuk Osernovics Péter-utca 24. sz. gyászházba, a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint történt be-szentelés után, a helybeli felső-temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra elhelyezni.

Az emszelő szent-niise áldozat a boldogult lki üdvéért folyó évi július hó 6-án délelő 9 óraker fog a főtisztelendő minorita-ak szentegyházában, az egek Urának bentattatni.

Plihenése odes, drága emléke áldott legyen!
Arad, 27. június hó 28.

Özv. Steiner Gézané, nagynéje. Kopp Ilona, Kopp János, Kp Sándor, Kopp Erzsébet, gyermekel és a nagyszámu rokonság. 21

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü jó férjem, illetve édes apám elhunytá alkalmából ez-uton is köszönetünket fejezzük ki mind-azoknak, akik drága halottunk végtisztes-ségén megjelentek s ravatalára koszorút helyeztek.

Különös hálánkat fejezzük ki a városi adóhivatal nagyrabecsült tisztjainak a temetésen küldöttségileg való szives meg-jelenésükért és koszorúikért.

Özv. Stánsy Gyuláné és leánya
Vári Dezsóné.
4268

APOLLO
SZÍNHÁZ.

Június 29., péntek:

Amerikai sláger!

Szívek játéka.

Dráma 4 felvonásban.

Az előadások 1/5, 1/7 és 1/9 óraker kez-dődnek és nem folytatólagosak.

Jegyek előre válthatók d. e. fél 11—12 óráig a pénztárnál.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-pítőszerek helyes megválasztásá-ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégyel 1.50 kor. Nagy tégyel 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy té-gyel ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testszil-nekben. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin-du-bal, orgona, piros ró-zsa, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltüntet min-denféle arctisztatlanságot. Ara egy tégyelnek 2.— K.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen Kellemes ízű limonádét

a leghatásosabb szer az mindenki otthon készíthet 1 adag K CITRAS-sal.

Ara 1 korona. Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

25 hold erdő,

egy, a Maroson levő hidvám-
jog egy holdas gyümölcsös
kerttel és egy korsmahe-
lyiség, jutányos áron

eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a tu-
lajdonos:

Gálffy Gábor,

Gurászadán. 4217

Ajánlok azonnali szállításra
garantált

80 % csökkentéssel.

Rosenberg József

kereskedelmi áruügynök Arad, 414

Thököly Imre-utca 37. sz.

Gépész

csépléshez ajánlkozik
azonnalra. Cim: 4260

Hack Márton,

Szentmárton, Aradmegye

Jómenetű

vas-, fűszer- és
üvegkereskedés

Temeshidegkuton bevonulás miatt

bérbeadó,

esetleg az áru eladó.

Bővebbet: özv. Braun Miklósné,

Temeshidegk. ut. 4136

31529—1917. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a 11.
F. sz. német katonai kórház, mely
a Teleky-utca 27—28. sz. a. lévő
gör. kat. román leányiskolában
volt elhelyezve, Aradról való el-
távozásakor ezen intézet udvarán
egy ismeretlen egyéntől kikölcse-
nözött szekeret hagyott hátra.

Felhívom a szekér tulajdono-
sát, hogy tulajdonjogát biva-
latomnál 1 év és 1 nap alatt ig-
azolja, mert ellenkező esetben a
szekér mint gazdátlan, nyilvános
árverésen a legtöbbet ígérőnek
kézpénzfizetés ellenében el fog
adtni.

Arad, 1917. június hó 18-án.

Greén, főkapitány

Viszketegséget,

ruht, leggyorsabban megszü-
nteti a Dr. Fleisch-féle eredeti

„BARNA ZSIR“

Próbátégely 1.60 kor., nagy té-
gely 3.— kor. Családi adag 9.—
kor. Kapható Aradon, Hajós Ar-
pád gyógyszer-tárában, Andrásy-
tér 22. 1144

14109—1917. kh.

Hirdetmény.

A beállott melegebb időszakra való tekintettel a járványos be-
tegségek ellen való intézkedés szempontjából, a fennálló törvényes
intézkedések és kormányrendeletek alapján a közegészség és közüz-
taság megóvására a következőket rendelem:

1. Tilos bármilyen szemetet, söpredéket, hulladékot, gyümölcs-
héjat, papirhulladékot a ház beisejéből az utcára vagy köztérre le-
rakni, a nyilvános csatornába bedobni, szennyvizet az utcára kiönteni.
2. Az udvarokat tisztán kell tartani.
3. Lakhelyiségek állandóan tisztán tartassanak, gyakran szellőztessenek.
4. A háztartás szenny- és lötyedék vizének a csapadékvizék levezetésére szolgáló csatornába való beöntése szigorúan tilos.
5. Csatornázási hálózaton kívül eső árnyékszeket és vízelőhelyeket állandóan tisztán tartani, karbolla, mésztejjel vagy vasgálic-oldattal fertőtleníteni.
6. Sertés és baromfi ólak, baromfiketrecek naponként tisztítandók, az összegyűlt trágya legalább minden másodnap kihordandó.
7. Az udvaron levő nyílt folyókákat naponta felseperni és fertőtleníteni kell.
8. Csontokat, rongyokat, beleket és bőroket, nemkülönben más büst terjesztő anyagokat a város területén gyűjteni és raktározni tilos.
9. Nyílt kutak beifödendők. Tilos kut mellett ruhát mosni.
10. A vízöblítés és klozetek öblítő készülékei állandóan jókarban és használható állapotban kell hogy legyenek.
11. Sütők, mészárosok, hentesek, cukrászok, kávéosok és vendéglősök s általában mindazok, akik élelmi cikkek és italok eladásával és előállításával foglalkoznak, kötelesek műhelyeiket, árusító helyeiket, az azokhoz tartozó lérvédelmi, kamrákat, pincéket stb. tisztán tartani. Közfogyasztásra száat élelmi cikkekét u. m. húst, husneműeket, tejet, tejtermékeket, csúszoműveket, sütemény és gyümölcsféléket úgy az üzletekben, mint nyilvános helye-
ken, valamint utcákon, teresén és piacokon történő árusításnál álan-
dóan vámszonnal, tüllel vagy üveggel kell letakarni úgy, hogy azokat por és piszok, legyek stb. be ne lephessék.
12. Általában felhívom a közönség figyelmét arra, hogy egészségének megóvása érdekében helyesen cselekedjék, ha a házon kívül beszerezett élelmiszereket forralás, főzés, vagy sütés után ártalmatlanokká teszi, mert ezután a fertőző bacilusok csirái elölnak.

Nyers ételek, romlott, vagy soká állott éledelek és éretlen gyümölcs élvezetétől tartózkodjunk.

Kutakból származó ivóvizet ajánlatos felforraltatni és lehűteni. Különösen és nyomatékosan figyelembe ajánlom a közönségnek a lakás és környezet tisztaságán kívül a testi tisztaságot, a mely már magában is fél egészség.

Figyelmeztetem végül a közönséget és az 1876. XIV. t.-c. 90. §-a. valamint az ez alapon kiadott kormányrendeletekre hivatkozással szigorú köteletségévé teszem mindenkinek, hogy a tudomására jutott fertőző betegségeket, u. m.: kolera, kiütéses tifusz, hasi tifusz, vérhas, himlő, visszatérő láz, járványos gerincagyólob (nyaksejrtmerekedés) vagy ezen betegségekre gyanusakat hivatalomnál, esetleg az orvosi hivatalnál vagy a kerületi tiszti orvosnál haladéktalanul bejelentse.

Mindenki, aki a tudomására jutott ragályos betegnek bejelentését elmulasztja, az 1875. XIV. t.-c. 7. § a alapján 600 koronáig terjedhető és 60 napl elzárásra áváltoztatható pénzbüntetéssel fog sújthatni.

Arad, 1917. június hó 17.

Greén, főkapitány.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít! !

Peppo folyadék azaz használati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaletük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADÁR hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kúrió, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy u. 22. szám.

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palac-
kokban beszerezhető nagyban
és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálinkarakter

Arad, Andrásy-tér 5. Telefon 651.

Gépolaj,

Hengerolaj,

Tovotte gépszir,

Kocsikenőcs,

állandó nagy raktár

1191

Hubert József

Arad.

Telefon 262. szám.

Hirdetmény.

A cs. és kir. Garnison Fleisch-
regie-jénél a vár mellett, körül-
balül 500 szekér

trágya eladó.

Azok, akik ezen trágyát megvenni
akarják, a felajánlott vételár ki-
tüntetését magában foglaló aján-
lataikat f. évi június 30-ig zárt le-
vélben aulított hivatalhoz küld-
jék el. Az ajánlatok f. évi július
3-án d. e. 9 órakor fognak fel-
bontatni és aulított kezeltetés
fenntartja magának a jogot, hogy
az ajánlatot elfogadja vagy nem.
Elfogadás esetén a vételár azon-
nal, készpénzben lefizetendő és a
trágya július 10-ig elszállítandó.

K. u. k.

Fleischregie der Garnison

4258

Arad.

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfo-
lyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfo-
lyam,
50 évre 5.86% annuitás 99% ár-
folyam
65 évre 4.85% annuitás 95% ár-
folyam
65 évre 5.56% annuitás 99% ár-
folyam mellett, továbbá
aradi és békéscsabai házakra
50 évre 6% annuitás 98% ár-
folyam mellett törlesztéses köl-
csönöket folyosított s parcellá-
zásokat vállal

Bonyhádi József

Kapa-utca 47., d. u. 2-től.

Válaszbélyeg.

781

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
 Minden szó hirdetési ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
 A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
 A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
 Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
 Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesztünk fel.
 A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

T.
 Jónak tartott szív, megígéri fenyegetést teljesítés minden kimélet nélkül. 4273

Kedves leánykák!

Ki vidtana föl soráival egy Albániába szüvedő aradi ifjút. Leveleket a kiadó továbbítja „Ifju” jellegre. 4275

Fiatall örege,

komoly uriember állandó tisztességes ismeretséget keres. Leveleket „Komoly” jellegre a kiadóba kér. 4255

Alkalmazást keres.

Gyermekgondozás

ajánkozik urt családhoz. Szabadság-tér 22, a ház mesternél. 4263

Állást keres

egy 14 éves fiú iróházban, 3 középiskolával és irodai munkában járta. Cim a kiadóban. 4269

Fiatall vegyeskereskedő segéd

állást keres. Cim Dán Aviron kereskedő-segéd. Simánd, Arad. 4212

Mérlegképes

könyvelő, magyar-német levelező, keres egyórai mellékfoglalkozást. Cim a kiadóban. 4241

Két fiatal

komoly nő, az esteli órákra iroda takarítást, kiszolgálónői, jegyszadónői vagy ruházatosnői alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 4254

Alkalmazást nyer.

Házikivasszonyt

keres könnyű házi teendőkhöz Gátfalvy Lömernök neje Sofronyára. 4262

Kortéást

keresek. Ajánkozások Csukay Gyulához intézendők, Alsósimándra. 4272

Gépészkeveset

és kovácssegédet keres a család állami szőlőtelep kezelésére azonnali belépésre. Gépezet fizetése egy évre 1200 K. 8 örméter tűzifa, 400 öl kert és lakás és külső munkánál felismerést pótlék. Kovács segéd fizetése meggyezés szerűt. Telephelyezés. 4271

Megbízható

fiatal embert iróházának felvesz: Adria Biztosító Társaság Arad, József főherceg-ut 3. 4282

Gépezet

keresek gépmunkába, magas és alacsony nyomású kondenzátoros stabil géphez, június 15-ére. Cim: Ehling Gáspár malomtulajdonos, Németszentpéter, Temesmegye. 4195

Gyakornoknak

4 középiskolát végzett, jó csatából való fiú felvétetik. Vojtek és Weisz. 4219

Fräulein!

Suche für 1 ten Juli zu 3 grösseren Kinder ein sehr bescheidenes deutsches Fräulein, welches auch im Haushalt mitarbeiten kann. Andrassy-tér 20., II. em., 16. ajtó. 4223

Némi gyakorlattal

bíró gépirónó és egy gyakorlónok, azonnal felvétetik Cim a kiadóban. 4256

Vétel és eladás.

Zongoránák.

2 függönytartó és 1 ágycetét eladó. Vargassay Lajos-utca 94. szám. 4261

Létszerenám

2 lóra, jó karban, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 4266

Zongora

eladó vagy pianóért elcseréltetik. Cim a kiadóban. 4284

Száz képealap

művészeti kivitelben, izléses albummal együtt 8 koronáért kapható Deak Béla könyv- és papírkereskedésében Arad, Förray-utca. 371

Harisnyák.

Valódi mussin florr fekete harisnyák 6.50 fillérért beszerezhető a Marósparti áruházban, Förray-utca, Gróf Hunyady-palota. 2861

Keresemaherendezés.

szék, asztal, üveg, pohár stb. kintinből visszamaradt árucikkek, továbbá Szent István utca 4. számú ház eladó. Értekezni Kelemen-tér 6., I. em., aj. 17. 4181

6 koronáig

fizet egy gramm aranyért Brandes órá- és ókszerész Arad, József főherceg-ut 12. sz. 4197

Raffia hárs

gyönyörű, fehér, hosszuszálú kapható nagyban és kicsinyben, valamint Linóleum szobapadió fényezés minden színben raktáron. Jakubovits József, Tüszér- és csemegéüzletében Arad, Motor állomással szemben. 4203

Fényképező készülék

filmfelvételre is alkalmas, 9x12, az összes mellékfelszereléssel, 250 koronáért eladó. Lyceum, kémiai laboratórium, naponta 8-10 óra közt. 4222

Fűkaszító,

aratógép Mc. Cormick eredeti amerikai felszerelve készleten Kovács Soma és Társa, Arad. 4175

Deak nyereggyártás

komplett, kötőfékek, kantarok, pakktáskák, Zeis féle messzítő, ismétlő pisztoly, jutányosan eladó. Erzsébet M., Kálmán János-ut 8., délután 1-3-ig. 4249

Szoba

és konyhabutorok és kamra felszerelések eladók. Érdeklődők délután 5-7 óra között megtekinthetik József főherceg-ut 21. sz. alatt, az emeleti baloldalon. 4243

Vesszünk

legmagasabb áron tisztán kezelt akác-mézet, lépezemézet, sárga viaszot, Polacsek Fülöp és Fia, Nyírúton. 4246

Lakást keres.

Keresek

azonnalra esetleg nov. 1-re modern 3 szobás lakást. Ajánlatokat „3 szoba” jellegre a kiadóba kérek. 4274

Kiadó lakás.

Különbejárata

butorozott szoba, villanyvilágítással kiadó. Cim a kiadóban. 4276

Butorozott

Jakás, fürdőszoba használati, a város központjában, azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 4283

2 elegánsan butorozott

egybenylő utcai szoba, azonnal kiadó. Andrassy-tér 20., II. em., aj. 14. 4224

Üzletek.

Jétorgalmu vegyeskereskedés

aradhegyaljai villamos mentén lévő nagyköztségben, jogokkal, kedvező feltételek mellett átadó. Cim a kiadóban. 4267

Egy rég lenálló

vegyeskereskedés, italérés és trafik engedéllyel eladó. Értekezni Weisz Jakabnál, Világoson. 4218

Ingatlan.

Eladó

Pálosbarackán egy kishold magasfekvésű, jólékel szőlő, veranda házzal, természet együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4277

Eladó

Mesöcny-telep Mikszáth Kálmán- és Dugonics-utcai saroktelek, teljesen berendezve, 600 $\square$ -öl. Cim a kiadóban. 4279

Pécska-ut 17.

5 szobás nyaraló vízvezetékkel, villanyvilágítással, 5 hálószoba, 8359 $\square$ -öl szőlő. gyümölcsös és veteményes kert, magtár nagy pincével, teljes gazdasági felszereléssel, hordókkal jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4280

Eladó

a városháza közel egy egyemeletes és egy földszintes sarokház. Cim a kiadóhivatalban. 4281

Eladó

Anlich Lajos-utca 18. számú földszintes ház. Értekezni lehet Rákóczi-utca 24. sz. balra. 4278

Ópáleson,

motorállomás közelében, egy termő szőlő szüretelő eszközök és hordókkal eladó. Értekezni Vebornál, a Liceumban. 4249

Ellátás.

Lakást

és teljes ellátást adnak szőlő és állandó foglalkozású nőnek. Heim Domokos-utca 1., ajtó 1. 4264

Különféle.

Elveszett

egy krokodill pénzérfca 27-én 11-12 óra között a pályaudvaron 180 korona pénz és egy orosz penzkből készült karkötő tartalommal. Becsületes megtaláló kérétek jutalom ellenében Petöfi u. 10., III. em. átadni. 4270

Gyógyászat.

Az angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Az Annel

aranyér-kupokát mindenben pótolják a Haemorhoidál-kupok, azonos összetételűk folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Hehs Vasas chinabera.

Suverén szer vérzékenység, sápkór, azé- dülés, a vérzegényeségből eredő ideg- bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések és minden infektívól eredő meg- betegedés ellen egy felnőt- teknek, mint gyermekeknek. Ára 4.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Köh és vliakötégység

elleni fehér kenőcs kapható egyedül Ferenc-téri Vajdits-gyógyszertárban. Kis tégely 2 korona, nagy tégely 3 korona 50 fillér. 4171

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem- tapassa. A legmagrögzöttebb tyukszem a tapasz párnái használata után leválik, a gyöttrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

A drága vanillias

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanil- lon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrárszok- nak, vendégszököknek nélkülözhetetlen. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Dr. Schalkovszky

lábizadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárakban.

Aradi és csanádi egyesült vasútá menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:	
Személyvonat reggel	6.40
Személyvonat délután	4.12
Aradról Szegedre érkezik:	
Személyvonat délelőn	12.00
Személyvonat este	9.81
Szegedről Aradra indul:	
Személyvonat éjjel	3.06
Személyvonat délután	3.17
Szegedről Aradra érkezik:	
Személyvonat reggel	7.38
Személyvonat este	7.51
Aradról Brádra indul:	
Személyvonat reggel	5.40
Személyvonat délután	12.48
Aradról Brádra érkezik:	
Személyvonat délelőtt	11.53
Személyvonat este	7.46
Brádról Aradra indul:	
Személyvonat éjjel	3.00
Személyvonat délután	1.13
Brádról Aradra érkezik:	
Személyvonat délelőtt	10.00
Személyvonat este	7.38
Aradról Pankotára indul:	
Réggel	8.26
Aradról Pankotára érkezik:	
Délelőtt	9.54
Pankotáról Aradra indul:	
Délután	2.13
Pankotáról Aradra érkezik:	
Délután	3.43
Aradról Ujszentannára indul:	
Délután	5.80
Aradról Ujszentannára érkezik:	
Este	6.10
Ujszentannáról Aradra indul:	
Este	6.22
Ujszentannáról Aradra érkezik:	
Este	6.53
Borosjenőről Csermőre indul:	
Vegyes vonat délelőtt	9.32
Vegyes vonat délután	5.32
Csermőről Borosjenőre indul:	
Vegyes vonat reggel	6.32
Vegyes vonat délután	4.29
Mezőhegyesről Kétegyházára indul:	
Motoros vonat reggel	8.37
Motoros vonat este	6.20
Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:	
Motoros vonat reggel	6.10
Motoros vonat délután	4.10
Ujszentannáról Kétegyházára ind.:	
Motoros vonat reggel	9.25
Motoros vonat este	7.00
Kétegyházáról Ujszentannára ind.:	
Motoros vonat reggel	6.00
Motoros vonat délután	4.00
Borossebesről Menyházára indul:	
Vegyesvonat délelőtt	9.00
Menyházáról Borossebesre indul:	
Vegyesvonat délután	2.39

Használt
ólom
 megvételre kerestetik
 Cim a kiadóhivatalban.